

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 221 (13.452)

Trst, torek, 26. septembra 1989

Začetek 44. zasedanja generalne skupščine OZN v New Yorku

Bush predlagal uničenje vsega kemičnega orožja

Do popolnega uničenja naj bi prišlo v desetih letih - ZDA naj bi takoj uničile 80 odstotkov tega orožja, če to stori tudi SZ

NEW YORK — Ameriški predsednik George Bush (na sliki AP) je z govorniškega odra ob začetku 44. rednega zasedanja generalne skupščine Organizacije združenih narodov »izstrelil« nov predlog za popolno kemično razorožitev. George Bush je pri tem dejal, da so ZDA pripravljene, da v roku desetih let uničijo vse svoje zaloge tega orožja, če bo tudi Moskva pokazala pripravljenost za kaj takega in če bodo tudi ostale države, ki proizvajajo kemično orožje, sprejele ta najnovejši ameriški predlog.

Predsednik ZDA je svoj predlog razčlenil v tri dele in predlagal, da Washington takoj uniči 80 odstotkov svojega kemičnega arzenala pod pogojem, da se bodo za tako rešitev odločili tudi v Sovjetski zvezi. V naslednjih osmih letih naj bi nato ZDA uničile 98 odstotkov svojih zalog tega orožja, preostala dva odstotka pa bi uničili do konca desetega leta.

Ta najnovejši ameriški predlog je prišel takoj po uspešnih pogovorih s šefom sovjetske diplomacije Ševardnadzejem, seveda pa Bush ni mogel za molčati tudi drugih problemov, ki tarajo članice te največje svetovne orga-

nizacije in kateri ZDA po Bushevih besedah dajejo vse večji pomen. Tako je ameriški predsednik spregovoril o problemih gospodarskega razvoja, kjer je poudaril, da naj bi demokratizacija in pa vključevanje v svobodno svetovno tržišče pomagala prebroditi probleme nerazvitosti. V zvezi s tem je Bush posebej omenil Poljsko in Madžarsko, ustavil pa se je tudi pri Sovjetski zvezi, kjer naj bi premiki proti političnemu pluralizmu in tržni ekonomiji po njegovem mnenju prinesli tudi več svobode.

Del svojega posega je ameriški predsednik posvetil tudi problemom okolja, ameriško pomoč OZN pa je ponudil tudi pri boju proti mamilom. Končno je George Bush generalni skupščini OZN najavil, da se bo konec spomladi ali v začetku poletja 1990 srečal s sovjetskim voditeljem Gorbačovom.

Včerašnji Bushev govor je naletel na ugoden sprejem. Pozitivno je ameriški predlog ocenil italijanski zunanji minister De Michelis, podobnega mnenja pa je bil tudi sovjetski zunanji minister Ševardnadze, ki bo pred generalno skupščino OZN govoril danes.

Hud pritisk v odsotnosti predsednika Drnovška

Predsedstvo SFRJ zahtevalo od Slovenije, naj odloži odobritev ustavnih sprememb

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ je na včerajšnji seji ponovno poudarilo, da bi sprejem nekaterih amandmajev k ustavi SR Slovenije v nespremenjeni obliki ogrozil izvajanje z ustavo SFRJ določenih funkcij federacije. Predsedstvo je ocenilo, da je potrebno vložiti dodatne napore, da bi nastalo situacijo presegli. Zato je predlagalo, naj zadevo v zvezi z amandmaji slovenske ustave preuči zvezni zbor skupščine Jugoslavije (zasedanje so sklicali za danes). Hkrati je predlagalo slovenski skupščini, naj za določen čas preloži sprejem amandmajev.

Kot poroča Tanjug, predsedstvo SFRJ poudarja svojo odločnost, da bo v primeru kolizije ustavnih norm katerekoli članice federacije z ustavo SFRJ, dosledno izvajalo določbe ustave SFRJ na celotnem ozemlju Jugoslavije.

Predsedstvo CK Zveze komunistov Jugoslavije je na včerajšnji seji sklenilo, da za danes popolnoma skliče sejo centralnega komiteja, na kateri bodo razpravljali o idejno-političnih problemih, ki jih odpirajo nekateri od predlo-

ženih popravkov k ustavi Slovenije.

Danes zjutraj, pred sejo zveznega centralnega komiteja, se bo sestel tudi centralni komite slovenske partije, na katerem bodo morali sprejeti stališče, ki ga bodo popoldne zagovarjali na seji zveznega CK.

Omeniti je treba, da je jugoslovansko zvezno predsedstvo sprejelo svoje stališče v odsotnosti predsednika predsedstva SFRJ Janeza Drnovška, ki se prav ta čas mudi v New Yorku, kjer je včeraj v imenu neuvršenih spregovoril pred generalno skupščino OZN. Spričo nepričakovane zapleta bo Janez Drnovšek po nepotrjenih vesteh stopil na prvo letalo in se v teku današnjega dne vrnil v Jugoslavijo.

Predsednik slovenske skupščine Miran Potrč je sinoči v svojem nastopu pred televizijsko kamero ponovil trdno odločenost Slovenije, da jutri odobri spremembe k ustavi, kljub pozivu zveznega predsedstva. Potrč je zelo kritično ocenil hude pritiske, katerih je te dni deležna Slovenija in ki nikakor niso v skladu z ustavno ureditvijo.

Dr. Janez Drnovšek spregovoril v OZN v imenu neuvršenih

NEW YORK — »V svet vedno večje medsebojne odvisnosti, neuvršeni izražajo pripravljenost, da prenesejo svoj del odgovornosti pri reševanju skupnih problemov in sodelujejo z vsemi drugimi državami, prepričani, da bo realizem odpravil predsodke in dogme,« je sporočil predsednik predsedstva SFRJ Janez Drnovšek svetovni skupnosti s tribune generalne skupščine ZN.

Ko je Drnovšek govoril v vlogi predsedujočega gibanja neuvršenih, je obvestil udeležence 44. zasedanja generalne skupščine ZN o rezultatih 9. vrha neuvršenih v Beogradu in oblikoval šest prednostnih nalog neuvršenih v njihovi prihodnji mednarodni dejavnosti.

Janez Drnovšek je poudaril, da je prva prednostna naloga neuvršenih v deklaraciji vrha namenjena prizadevanjem za ohranitev miru in dejal, da je popolna odprava jedrskega orožja glavni cilj. Jugoslavija hkrati z neuvrščenimi državami pripisuje največjo pozornost prepovedi jedrskih poskusov in kemičnega orožja pa tudi spodbujanju procesa konvencionalne razorožitve. Druga prednostna naloga je skupno »odkritje učinkovitih in sprejemljivih rešitev za probleme mednarodnih gospodarskih odnosov, je nadaljeval Drnovšek in v zvezi s tem navedel sklep z beograjskega vrha, da »je detant brez ekonomske vsebine obsojen na minljivost«. To mnenje temelji na dejstvu, da vedno težji položaj držav v razvoju onemogoča, da bi se dokopale do pridobitev znanosti in tehnologije, to pa ni samo ovira razvoju, marveč tudi nenehna grožnja miru in trdnosti v svetu.

»Želim poudariti, da je problem zunanjih dolgov številnih držav v razvoju, eden tistih, ki ga ni mogoče več odlagati v nedogled,« je poudaril Drnovšek. Podprl je znamenje dobre volje pri ugnih in poudaril, da se morajo v ZN poroditi politični impulzi, ki bodo omogočili pogoje za hitrejšo vključevanje nerazvitih v tokove svetovnega gospodarstva.

Pomembna naloga v deklaraciji beograjskega vrha neuvršenih je podpora pravici vseh narodov pod tujo nadvlado ali zasedbo do samoopredelitve in neodvisnosti, je dejal Drnovšek, ter izrazil upanje, da bo največji preživeli kolonialni problem, Namibija, kmalu le še grenka preteklost. Naša odgovornost je, da odločno preprečimo vse poskuse, da bi načrt ZN v zadnjem trenutku izigrali, je dejal Drnovšek. Namibijski narod mora na svobodnih volitvah svobodno izraziti svojo voljo.

Med prednostnimi nalogami neuvršenih držav je Janez Drnovšek poudaril probleme zaščite okolja, ker »nevarnosti, ki danes grozijo ozračju, morjem in gozdom, v enaki meri ogrožajo vse države in dramatično poudarjajo neodvisnost sodobnega sveta.« Neuvrščeni so pripravljene prispevati h krepitvi sodelovanja pri varovanju okolja, vendar pa to terja tudi dodatna sredstva, ki bi jim omogočila ekološko čistejšo tehnologije.

Vprašanje omejitve hitrosti ta teden v poslanski zbornici Gospodarski manevar beleži presenetljivo pozitivne ocene

RIM — Gospodarski manevar vlade, nadaljevanje razprave o mamilih v senatu in razprava o omejitvi hitrosti v poslanski zbornici bodo glavni elementi političnega dogajanja tega tedna. Okrog njih pa se bodo prepletali običajni argumenti odnosov med strankami (in strujami).

Začnimo pri gospodarskem manevaru in finančnem zakonu. O tem se bo vlada dokončno izrekla na petkovi seji, toda, kot kaže, so tako finančni zakon kot spremeni gospodarski zakonski ukrepi že pripravljene. Minister za proračun Cirino Pomicino je včeraj izjavil, da je bilo soglasje v vladi že doseženo in da ji sedaj ne preostaja nič drugega, kot da pred petkovo sejo vnese le še nekaj drobnih popravkov in izboljšav. Glede načrta o gospodarskih ukrepih že dolgo ni bilo takšnega soglasja in nekateri so manevar opredelili kot zgovoren primer visoke politične arhitekture. Trem finančnim ministrom (strokovnjaku Carlju, »andreottijevcu« Cirinu Pomicinu in levičarju Formici) je očitno uspelo uskladiti dokaj nasprotujoče si interese. Popolnega soglasja seveda ni in ga tudi ne bo (sindikati, ki so sicer dali načelni pristaneke, so si pridržali več rezerv; podjetniki pa so tudi včeraj preko svojega predsednika Pininfarine še enkrat izrazili veliko zaskrbljenost

nad manevarom, češ da jih bodo nova davčna bremena oškodovala), a tudi odprtega spopada (kot smo mu bili priča ob gospodarskih ukrepih De Mitove vlade) verjetno ne bo.

Drugi argument, ob katerem bodo politične sile v prihodnjih dneh preverjale svoja stališča, je zakonski osnutek o boju proti mamilom. Tu se ne pripravljajo samo spopad med večino in opozicijo (komunisti, radikalci in zelenimi), temveč tudi v večini sami. Kljub načelnemu sporazumu tajnikov večinske koalicije, še niso razčiščene nekatere podrobnosti. Medtem ko socialisti trdovratno vztrajajo pri znanih stališčih kazenskih sankcij tudi za uživalce mamil, se dobršen del demokristjanskega tabora nagiba k nekoliko drugačni rešitvi. Uživanje mamil sicer ne sme biti za KD v nobenem primeru dovoljeno, bolj kot na kazenske ukrepe pa je treba misliti na preventivne ukrepe. Craxi je z nedeljskega shoda socialističnih žensk v Livornu odločno napovedal, da bo glede vprašanja mamil neizprosen. In tokrat ni bilo njegovo opozorilo toliko namenjeno komunistom, ki imajo, kot znano, povsem drugačne poglede, kot pa Forlanijevi stranki. Iz Livorna je Craxi hkrati opozoril demokristjane, da bo neizprosen tudi glede zakona o splavu. Skratka zakon je

pomembna družbena pridobitev in se ga ne sme nihče dotakniti.

Tretji argument tega tedna, ki je bil tudi že predmet silovitih polemik, je zakonski odlok o omejitvi hitrosti. V poslanski zbornici se bo danes začela razprava o resolucijah, ki zadevajo odlok. Vlada se nagiba k temu, da bi prejšnji Ferrijevo odlok, ki je predvideval omejitve hitrosti na 110 km, na uro, zamenjala z novim Prandinijevim odlokom, ki naj bi to hitrost povečal na 130 km. Na petkovi seji se vlada ni izrekla, ker je hotela prej slišati mnenje parlamenta.

Pa še eno zanimivost beleži včerajšnji dan. Medtem ko se navzven kaže, da med Craxijevimi socialisti in Forlanijevimi demokristjani ni bilo še nikoli takšne složnosti, se iz ust glavnih voditeljev PSI čujejo pozivi h krepitvi socialistične enotnosti in torej nekakšno približevanje komunistom. Craxi je v nedeljo v Livornu jasno poudaril, da je treba rekonstruirati zgodovino in ustvariti pogoje za enotnost socialističnega gibanja. Njegova desna roka Martelli pa je včeraj v intervjuju za španski dnevnik El Pais še podkrepil ta poziv rekoč, da je demokristjanski ideal v zatonu in da morajo dozoreti pogoji za politično zamenjavo.

D. K.

Za boj proti algam v Jadranu finančna pomoč Svetovne banke

WASHINGTON — Jadranskemu bolniku bo s finančno injekcijo pomagala tudi Svetovna banka, ki naj bi skupaj z Evropsko investicijsko banko poskrbela za celo vrsto »paketov« za očiščenje Sredozemskega morja in v tem sklopu tudi za pomoč v boju proti prekomernemu cvetenju Jadranskega morja.

Študija »Aktijski ekološki načrt za Sredozemsko morje« so pripravljali več let, sedaj pa naj bi ta načrt postal operativen. To sta sporočila predsednika Svetovne banke Conable in Evropske investicijske banke Broeder, ki sta poudarila predvsem prizadevanja obeh zavodov pri nujenju najustreznejše pomoči sredozemskim državam v njihovem boju za simbiozo binoma razvoj - okolje.

Študija vidi razloge za ekološko propadanje Sredozemskega morja predvsem v neustreznih gospodarski politiki, neprimernih zakonodaji in do

nedavnega neobčutljivosti za probleme okolja. Zato so v načrtu navedeni nekateri prednostni posegi in Italija bo poleg drugega deležna tudi pomoči pri postavitvi ustreznih čistilnih naprav na privezih za tankerje v genovskem, palermkem in tržaškem pristanišču.

Ugotovljeno je bilo namreč, da vsako leto izpustijo ladje v Sredozemsko morje 650 tisoč ton surove nafte, kar je sedemnajstkrat več kot ob ekološki katastrofi ameriškega tankerja Exxon Valdez na Aljaski. Kot je razvidno iz študije, pa v 90 odstotkih primerov do onesnaženja pride med povsem običajnimi vzdrževalnimi deli na ladjah.

Drugi del tega načrta, ki ga bodo začeli izvajati prihodnje leto, predvideva tudi pomoč pri izobraževanju, precej sredstev pa naj bi vložili tudi za ohranitev naravnih in kulturnih vrednot sredozemskega področja.

Septembra potrjeno umirjanje inflacije

MILAN — Tudi septembrski podatki potrjujejo, da se inflacija počasi umirja. Cene tudi ta mesec seveda niso mirovale in so v sedmih vzorčnih mestih narasle v povprečju za 0,4 odstotka, vendar pa naj bi to pomenilo nadaljnje zmanjšanje inflacije, ki naj bi se tako ustalila pri 6,6 odstotka, medtem ko je bila avgusta 6,7, julija pa celo 7-odstotna.

Zastavonoša z najvišjim mesečnim poviškom cen je tokrat Palermo. Tam so se cene v primerjavi z avgustom dvignile za 0,7 odstotka, kljub temu pa je letna stopnja s 5,8 odstotka najnižja med vzorčnimi mesti. V Trstu so se cene ta mesec povečale za 0,6 odstotka (letno za 7,3), v Milanu in Genovi za 0,5, v Bologni za 0,4 odstotka, »najcenejši« mesti v septembru pa sta bili Benetke in Turin, kjer so cene narasle le za 0,2 odstotka v primerjavi z avgustom.

Septembrsko umirjanje inflacije najbrž lahko pripisemo mirovanju cen za stanovanja, dokaj nizki pa so bili tudi poviški cen raznih dobrin, storitev in oblačil. Največjo rast cen so ta mesec zabeležili pri električni energiji in gorivih, kjer so mesečni poviški v Turinu in Milanu dosegli skoraj odstotek, v Benetkah pa se je ta postavka v primerjavi z avgustom povečala kar za 2,6 odstotka.

Na začetku zasedanja vrhovnega sovjeta SZ Ultimat Mihaila Gorbačova Armeniji in Azerbajdžanu

MOSKVA — V svojem krajšem otvoritvenem govoru na začetku zasedanja vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze je Mihail Gorbačov poudaril, da je položaj v državi še hušji kot pred šestimi meseci, ko je bilo prvo zasedanje vrhovnega sovjeta.

Glede napetega položaja v Zakavkazju je Gorbačov dal Armeniji in Azerbajdžanu 48 ur časa, da rešita zaplete, v nasprotnem primeru, naj vrhovni sovjet sprejme primerne ukrepe. Po njegovih besedah so šele prejšnjo noč prekinili železniško blokado Armenije, tako da sta lahko prispeli dve železniški kompoziciji z najpotrebnejšimi surovinami in živežem za Armenijo. To pa še ne pomeni, da se je položaj v Zakavkazju normaliziral.

Ultimat Mihaila Gorbačova obema republikama soupada z dramatičnimi agencijskimi vestmi Tassa iz Armenije in Gorskega Karabaha, ki že tretji teden trpi posledice gospodarske blokade. Če bo blokada trajala še deset dni, bo v Gorskem Karabahu propadel vsi pridelek, saj ni goriva za kmetijsko mehanizacijo. Pred dnevi je več tisoč Azerbajdžancev preprečilo, da bi

iz Kirovabada odpotovala železniška kompozicija z gorivom za Gorski Karabah. Tass omenja, da se v Gorskem Karabahu nahaja divizija elitnih strelcev notranjega ministrstva, ki so do sedaj skrbeli skoraj izključno za nudenje najnujnejše pomoči od azerbajdžanske blokade prizadetemu prebivalstvu. Sovjetska tiskovna agencija pa navaja tudi izjave vojaškega poveljnika v Gorskem Karabahu, generala Vladimirja Safonova. Po njegovem je položaj skrajno napet: »Zaskrbljeni smo ob rastoči napadalnosti neodgovornih oseb do naših vojakov.« Kaj pomeni taka izjava ni povsem jasno. Omenjena divizija pa se je že »proslavila« s krvavimi dogodki 10. aprila v gruzijskem Tbilisu, kjer so strelci segli po bojnih plinih in se z neobičajno surovostjo »brani pred napadom neodgovornih ljudi«. V Moskvi to Tassovo pisanje ocenjujejo kot odkrito grožnjo spritim stranem, naj po mirni poti rešijo zaplet, ker bo morala v nasprotnem primeru poseči vojska notranjega ministrstva.

V svojem posegu pa je bil Gorbačov dosti bolj umirjen od agencije Tass.

Vseeno je opozoril na nevarnost prebujajočega se nacionalizma in zahteval večjo disciplino. S posebnim poudarkom je obsodil ultimite raznih nacionalističnih skupin, ki so toliko škode že zadale uresničevanju perestrojke.

V podobnem tonu pa je Gorbačov spregovoril tudi o gospodarskem položaju v državi in o merah, ki jih bodo morali poslanci v dvomesečnem zasedanju sprejeti. Ti ukrepi bodo morali po njegovih besedah rešiti vprašanje pomanjkanja blaga široke potrošnje na tržišču, dati prioriteto družbenemu razvoju in financirati ozdravitev gospodarstva. Tu so še vprašanja reforme kmetijstva, družbene imovine in sistema, kako kmetom dati v najem družbeno zemljo. Gorbačov je navedel, da položaj v Sovjetski zvezi zahteva takojšnjo premostitev kakršnekoli društvene napetosti in dosledno izvajanje perestrojke. Vrhovni sovjet bo moral tudi sprejeti paket ukrepov o »ekonomski neodvisnosti republiških gospodarstev«.

Požar na trajektu Tor Scandinavia terjal dva mrtva in tri ranjene

ESBJERG (DANSKA) — Dve osebi sta izgubili življenje, tri pa so bile ranjene v požaru, ki je včeraj pred zoro izbruhnil na drugem krovu premčevega dela trajektne ladje Tor Scandinavia na progi iz švedskega pristanišča Göteborg v britanski Harwich. Prvi plameni so baje izbruhili v neki čistilnici in dobili takoj netiva v oddehah, ki jih ne manjka na taki nočni plovlbi. Požar se je širil z bliskovito naglico in zajel tudi ladijski radijski center, tako da je kapitan poslal klic v sili z malim prenosnim VHF oddajnikom. Njegov klic je slišal center danske obalne straže v Aarhusu, ki je takoj obvestil vse ladje v neposredni bližini trajekta. Tor Scandinavia se je ob izbruhu požara nahajal kakih 90 milj zračno

od danskega pristanišča Esbjerg. Na klic v sili se je najprej odzvala ladja Vestkysten, nato je na pomoč priskočil še zahodnonemški rušilec Hamburg. Prav rušilec je kasneje iz morja potegnil dve trupli. Pred tem je kapitan ladje sporočil, da ni žrtev in da se je le nekaj ljudi zastropilo z dimom.

Trenutno ni še jasno, ali sta utopljena potnika, ali člana posadke, saj nista imela na sebi nobenega dokumenta. Bržkone sta v trenutku panike skočila v morje.

Po petih urah so uspeli pogasiti požar, ne da bi jim bilo treba evakuirati potnikov. Na krovu je bilo 550 potnikov in 135 članov posadke. Tor Scandinavia je s svojimi 14.893 BRT eden

največjih trajektov, ki pluje po Severnem morju, vkrca lahko do 756 potnikov, last pa je danske družbe DFDS Seaways. Trajekt ima najsodobnejšo protipožarno opremo, ki pa je v prvih trenutkih baje odpovedala, ker so plameni razvili predvsem gost in dušljiv dim, ne pa visokih temperatur. Vse ranjene je obšla slabost zaradi dima, enega, ki boleha za naduho so nemudoma s helikopterjem prepeljali v neko dansko bolnišnico.

Sinoči je Tor Scandinavia v spremstvu trajekta Dana Anglia zaplula v dansko pristanišče Esbjerg. Sedaj bodo skušali ugotoviti vzroke požara, poskrbeli pa bodo tudi za še uspešnejše samodejne protipožarne naprave.

Za odpravo belih lis iz polpreteklega časa

LJUBLJANA — Ponovna ocena "akcije 25 poslancev" iz leta 1971 ni edini primer, ko se slovenska javnost vrača v preteklost, da bi zapolnila bele lise, ki zevajo v opredelitvah nekaterih minulih procesov, dogodkov in afer.

Pobudo za oceno "te afere" sta sprožili CK SZDL Domžale in občinska skupščina Ajdovščina. Prvo stopnico na poti do nove, prevrednotene opredelitve akcije takrat ožigosanih poslancev je v okviru RK SZDL Slovenije včeraj prestopil izvršni odbor njegovega predsedstva, kar ni naključje. Tisti organ (v drugi zasedbi, seveda) je bil namreč pred 18 leti tisti, ki je sprejel stališča z oceno "o politični nesprejemljivosti akcije 25 poslancev in njeni škodljivosti za nadaljnjo demokratizacijo političnega življenja v samoupravni družbi". Prav ta ocena je takrat povzročila razplet akcije z neljubimi političnimi posledicami, tako za dejansko demokratizacijo, kot za vpletene poslance, ki so se zanjo angažirali.

Nekateri se še spominjajo, da je julija 1971, ob kandidiranju članov tedaj uvedenega predsedstva SFRJ iz SR Slovenije, skupina 25 poslancev slovenske skupščine začela pobudo, da poleg dveh kandidatov RK SZDL kandidira še enega kandidata, da bi tako imeli odprto kandidacijsko listo s tremi kandidati za izbor dveh članov, kar je povsem v skladu z dopolnjenim republiškim zakonom in tedanjo slovensko ustavo. Kljub temu in kljub dejstvu, da je akcija 25 poslancev potekala iz skupščine, je bilo to politično dejanje obsojeno, njegovi akterji pa politično diskvalificirani. Bistveno vlogo so pri tem odigrale s političnimi pritiski politične organizacije zunaj skupščine...

Ko je podpredsednik RK SZDL Slovenije Ciril Zlobec na včerajšnji seji izvršnega odbora opredeljeval izhodišča za prevrednotenje takratne ocene te akcije, je opozoril, da naj bi se dandanašnji pri kritičnih ocenah političnih zmot iz preteklosti ne postavljali v vlogo modrih razsodnikov, kajti takrat so bile razmere drugačne, razvoj pa je šel od takrat tudi svojo pot.

Takrat je imela vsaj enako moč, kot so jo imeli zakon in poslanci, tudi neuradna republiška politična koordinacija. Ta je bila prepričana, da ravna pravilno, če "popravlja" zakonodajo, zato da bi ohranila "enotnost". Takrat se je mislilo in delala tako. Danes vemo, do kakšnih nasprotij prihaja med načelom enotnosti in demokracijo. Danes je lahko biti kritičen do takratnih stvari, ni pa bilo takrat lahko tako govoriti. Pobudnikov afere (ne poslancev!) nimamo moralne pravice obsojati, njihova dela bo ocenila zgodovina. O tej akciji se danes, ko smo priča podobnim zahtevam in procesom, kot jih je takrat sprožilo 25 poslancev, ni treba več prepričevati. Tudi izvršni odbor zdaj to akcijo ocenjuje bistveno drugače. Ob tem lahko le obžalujemo, da so bili nekateri procesi demokratizacije takrat zaustavljeni, njihovi akterji pa politično ožigosani. Zdaj si moramo prizadevati predvsem za uravnoteženje zgodovinskih pojavov, za zapolnjevanje belih lis v zgodovini - a brez politične maščevalnosti ali pogromaštva nad tistimi, ki so takrat dejansko ravnali po zgledih političnega oportunizma, ne da bi se držali etičnih in pravnih norm.

Včeraj prva zaslišanja o nesreči nad Ustico

RIM — Preiskovalni sodnik Vittorio Bucarelli in javni tožilec Giorgio Santacroce sta včeraj zaslišala štiri častnike in dva podčastnika, ki so bili 27. junija 1980, ko je nad Ustico eksplodiralo potniško letalo DC9, v radarskem centru v Marsali. V nesreči je takrat umrlo vseh 81 potnikov in članov posadke.

Zaslišana šesterica, gre za majorja Fulvija Salmèja in Adulija Ballinija, kapetana Sebastiana Mutija in Avia Giordana ter za podčastnika Maria Sarduja in Sossia Tozia, spada v skupino 23 osumljenih častnikov in podčastnikov iz radarskih centrov v Licoli in Marsali. Obtožnica jih bremeni lažnega pričanja in prikrivanja resničnih podatkov. Le podpolkovnik Mario De Crescenzo, ki je bil takrat komandant radarskega centra v Licoli, je obtožen tudi kršnje določil o hranjenju stvari in uničenja resničnih podatkov. De Crescenzo naj bi namreč uničil radarske zapise, ki so jih zabeležili ravno na dan nesreče nad Ustico.

Po zaslišanju, na katerem so osumljenci zavrnilli domnevo, da je letalo DC9 zadelo raketa, je zagovornik obtožene šesterice vložil pri preiskovalnemu sodniku Bucarelliju zahtevo, da naj bi izdelali novo izvedensko mnenje o eksploziji letala DC9 nad Ustico. Po mnenju obrambe naj bi sedanje izvedensko mnenje, vsaj v nekaterih točkah ne bilo dovolj jasno.

Sandro Pertini praznoval visok življenjski jubilej

Bivši predsednik republike Pertini je včeraj praznoval svoj 93. rojstni dan. Obiskala sta ga predsednik republike Cossiga in predsednik senata Spadolini, predsednica poslanske zbornice Jottijeva pa mu je poslala 93 vrtnic. Najbolj prisrčno so ga v nedeljo počastili navadni ljudje na trgu pred vodnjakom Trevi (Telefoto AP)

Slovenska skupščina bo jutri razpravljala o novi slovenski ustavi

LJUBLJANA — V sredo bo slovenska skupščina na skupnem zasedanju vseh treh zborov razpravljala in glasovala o novi slovenski ustavi. V resnici so staro ustavo temeljito popravili, vendar so ohranili osnovna izhodišča in tudi uvodna poglavja. To so naredili zato, da ne bi prišli v odkrit konflikt z zvezno ustavo, pa tudi metodološko, ker bi drugače morali ustavo napisati povsem na novo. Pa vendar med dobro leto in pol trajajočo ustavno razpravo je ustavna komisija skupščine prejela 1350 mnenj občanov in skupin, strokovnjakov in raznih organizacij. Vse to so pretehtali in sedaj je pred skupščino zajeten sveženj popravkov, skupno 78. Na novo jih je napisanih 21, na teme, ki v osnovni zakon niso bile obravnavane, 35 amandmajev je bistveno spremenilo obstoječe člene, le osemnajst pa ponavlja prejšnje besedilo.

Predsednik Miran Potrč je ob pričetku tokratne poletne razprave strnil osnovne ugotovitve v krajšem poročilu. Pri tem pa je izrecno poudaril, da so nova temeljna načela izrazito demokratično usmerjena. Z dopolnitvijo temeljnih načel se:

- poudarja, da je SR Slovenija država suverene slovenskega naroda in državljanov SR Slovenije,
- temelji družbene ureditve SR Slovenije razširjajo tudi na spoštovanje pravic in svoboščin človeka in občana, politični pluralizem in demokracijo,
- zagotavlja delavcem pravico do samoupravljanja, soupravljanja in sodelovanja v upravljanju v podjetjih in drugih gospodarskih subjektih z družbeno, zadržno, zasebno ali mešano lastnino,
- zagotavlja enakopravnost vseh oblik lastnine in gospodarskega ter drugega ustvarjalnega delovanja, poleg dela se tudi sredstva razlašajo kot podlaga za upravljanje in priščanje rezultatov dela,
- poudarja načela prostovoljnosti samoupravnega interesnega organiziranja ter svobode in prostovoljnosti planiranja v podjetjih in drugih organizacijah,
- jamči pravico do svobodnega političnega združevanja; zagotavlja enakopravno sodelovanje v političnem življenju vsem organizacijam in gibanjem, ki spoštujejo ustavni red in sindikati opredeljujejo kot neodvisne delavske organizacije.

S črtanjem posameznih določb v veljavni temeljni načeli pa se zagotavlja:

- da družbena lastnina in odnosi, ki iz nje izvirajo, niso edina podlaga dela in samoupravljanja,
- da niso nasprotni ustavni ureditvi družbenoekonomski odnosi, ki temeljijo na zadržni, zasebni in mešani lastnini sredstev v podjetjih in drugih gospodarskih subjektih,
- da TOZD ni več osnova uresničevanja samoupravnih pravic delavcev in združevanja, da ni več obveznosti samoupravnega povezovanja finančne in prometne sfere s proizvodnjo, da ni predvideno obvezno ustanavljanje SIS v materialni proizvodnji posebnega družbenega pomena,
- polna enakopravnost osebnega dela na zasebni kmetiji in združevanje kmetov, brez ustavne usmeritve za njihovo vključevanje v samoupravne socialistične družbenoekonomske odnose,
- da temelji sistema niso več obvezno zamenljive temeljne delegacije v samoupravnih organizacijah in skupnostih,
- da ZK v ustavnem sistemu na podlagi svojega programa postaja enakopravni, ne pa glavni idejni in politični dejavnik socialističnega samoupravljanja, brez svoje poudarjene usmerjalne vloge,
- da v okviru sedanje vloge SZDL zveza komunistov ustavno ni več opredeljena kot vodilna idejna in politična sila; SZDL pa ne določa več skupnih programov in meril za izbiranje kadrov, temveč predvsem obravnava in usklajuje vprašanja, ki zadevajo kadrovske priprave za volitve.

V ospredju razprave torej niso bili že tolikokrat omenjeni štiri člani amandmajev, ki so vzbudili zlasti v južnem delu jugoslovanske države toliko odpora, polemik in groženj. Povsem napačno bi bilo omejevati razpravo samo na polemični del. Predvsem tudi zato, ker gre za obravnavo izjemnih prilik, ali za navajanje načel, ki ne bodo imele praktične posledice. Povsem drugače pa je s poglavljem, o katerem je prav tako na omenjeni seji govoril predsednik Miran Potrč. Najprej je ugotovil, da se predlaga, da bo slovenska himna Prešernova »Zdravljica«. Nato pa nadaljuje, da ustavni temelji družbeno-ekonomske ureditve zagotavljajo:

- razširjene politične pravice in svoboščine državljanov;
- poudarjena je njihova enakopravnost v pravicah in dolžnostih ne glede na politično ali drugačno prepričanje, kakor tudi katerokoli osebno ali drugo okoliščino,
- v skladu z zveznim zakonom je zajamčena svoboda do stavke,
- zajamčena je pravica do svobodnega in mirnega zborovanja ter drugega javnega zbiranja,
- zajamčena je pravica do svobodnega združevanja v društva, sindikate in politične organizacije,
- zajamčeno je svobodno izpovedovanje vere,
- ustavno je zagotovljena pravica državljske iniciative za predlaganje zakonov, za razpis političnega referenduma,

ma, ki izrecno zajema tudi vprašanja uveljavljanja suverenih pravic SR Slovenije, kakor tudi za razpis ustavnega referenduma.

— zaradi odpravljanja dvomov o možni razlagi veljavnih ustavnih rešitev, je izrecno določeno, da ustavnih pravic in svoboščin ni mogoče uporabljati ali z zakonom omejevati njihove uporabe le, če merijo na nasilno rušenje temeljev ustavne ureditve.

V skladu z mednarodnim paktom o človekovih pravicah so pomembneje precizirane in razširjene določbe, ki zadevajo varovanje klasičnih pravic človeka in občana:

- zajamčeno je varstvo osebnih podatkov ter prepovedana zloraba njihove z zakonom določene uporabe,
- smrtna kazen se v SR Sloveniji ne sme predpisati niti v miru niti v vojni,
- varovanje človekove osebnosti je zajamčeno s konkretnimi ustavnimi določbami o prepovedi mučenja, krutega, nečloveškega ali ponižujočega kaznovanja ali ravnanja, in brez privolitve tudi medicinskih in znanstvenih poskusov,
- svoboda gibanja in nastanitve izrecno vključuje tudi pravico zapustiti ali vrniti se v državo,
- v stanovanje in druge prostore je proti stanovalčevi volji mogoče vstopiti le na podlagi predhodne odločbe sodišča ali organa za prekrške,
- le pri tajnosti pisma in drugih občil je na podlagi predhodne ali izjemoma naknadne odobritve sodišča mogoče odstopiti od načela neprekršljivosti človekove zasebnosti,
- zagotovljeno je pravosodno varstvo zakonitih odločb, izdanih v upravnih zadevah,
- otrokom se ustavno zagotavlja posebne pravice. Pri uresničevanju vseh pravic otrok mora biti temeljno načelo njihova največja korist.

Avtohtonima italijanski in madžarski narodnosti so pravice zajamčene ne glede na število njihovih pripadnikov. Navedena in razširjena je vsebina pravic narodnosti in posebne skrbi družbene skupnosti za razvoj narodnosti in narodnostno mešanih območij.

Vsebina njihovega sodelovanja z matičnim narodom je razširjena na vsa, za obstoj in razvoj narodnosti pomembna vprašanja. Njihove narodnostne skupnosti enakopravno odločajo z zbori občinskih skupščin o vseh vprašanjih, ki so pomembna za ohranjanje in razvoj narodnosti. (bs)

tržno obvestilo

V lekarni odstranjena
še zadnja tveganja

Plešec gre v vojno

Iz nevtralne Švice

BASEL — Novica, da je pomembna švicarska raziskovalna družba iz okrilja neke znanstvene multinacionalke izdelala in že začela prodajati kozmetični preparat proti izpadanju las, je dobesedno pretresla lekarno, saj je povpraševanje po izdelku v kratkem času preseglo ponudbo. Gre namreč za sredstvo, katerega uporaba ima za razliko od drugih preparatov farmacevtskega tipa - to prednost, da ne ustvarja zaskrbljujočih stranskih učinkov.

Aktivni princip za zunanjo uporabo, ki ga sredstvo vsebuje, in sicer 0,11-odstotno raztopino benzilnikotinata, nima kontroindikacij in povzroča samo začasno pordelost lasišča na mestih, kjer je bil apliciran, le-ta pa v povprečju izgine v teku ene ure.

Konec koncev so bili prav nezaželjeni stranski učinki in možnost škode za zdravje porabnikov tisti, ki so privedli do nekeke ohladike po začetnem navdušenju nad novim »čudežnim« zdravilom. Le-to je po dolgi uporabi na mestih, ki jih je prizadela tako imenovana androgenetska alopecija (plešavost), povzročilo rast dlavic, ki so se s časom okrepile.

Plešci oziroma tisti, ki so obsojeni na bodočo plešavost, so povsem razumljivo razburjeni. Njihova vojna sploh ni izgubljena, ampak kaže, da se obrata k zmagi.

Nov švicarski proizvod, katerega komercialno ime je Labo, začena prihajati tudi v italijanske lekarnarne. Svoj naravni krst je doživel v Švici, kmalu pa ga bodo začeli prodajati istočasno v Španiji, Nemčiji, Franciji, Nizozemski in Finski.

Koroški deželni glavar na Mladinskem kulturnem festivalu v Celovcu Meglena gostobesednost Haiderja

CELOVEC — Prvak svobodnjaške stranke in koroški deželni glavar Jörg Haider želi biti deželni glavar vseh prebivalcev Koroške, tudi Slovencev. Pripravljen se je celo naučiti nekaj slovenskih stavkov, svoje politike glede narodnostnega vprašanja pa najbrž ne bo spremenil.

V teh nekaj stvkih bi lahko strnili daljši pogovor s koroškim deželnim glavarjem, ki je bil v nedeljo v Modestovem domu v Celovcu v okviru Mladinskega kulturnega festivala. Pogovor s Haiderjem, prvi javni pogovor koroškega deželnega glavarja s predstavnikoma slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, ki je s pomočjo simultane prevajanja potekal dvojezično, je bil nedvomno osrednji dogodek na štiridnevem Mladinskem kulturnem festivalu, ki ga je vsebinsko zasnovala iniciativna skupina "Slovenščina Moj jezik", priredili pa Koroška katoliška zveza in Katoliška mladina; soprirediteljica je bila Slovenska prosvetna zveza.

Pogovor s koroškim deželnim glavarjem je bil najpomembnejše in najodmevnejše poglavje štiridnevnega festivala predvsem zaradi dejstva, da je Jörg Haider na ta pogovor pristal, da je bil s pomočjo simultane prevajanja dvojezičen in da je potekal na sedežu slovenske ustanove, veliko manj pomemben pa zaradi tega, kar je koroški deželni glavar povedal. Na vprašanja ravnatelja Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu Reginalda Vospelnika, glavnega urednika Slovenskega vestnika Ivana Lukana, magistrov Pepeja Marketa in Zalke Kuchling je namreč Haider odgovarjal dvoumno in megleno in iz njegovih odgovorov ni bilo slutiti novih prijemov in narodnosti politiki.

Prepričan v svoj prav, meglen in izzivalen hkrati, je Jörg Haider v bistvu v vseh svojih odgovorih poudarjal tezo, da mora manjšina v svojih zahtevah in prizadevanju upoštevati tudi občutli-

vost večine. Zato je zavrnil zgled celovškega škofofa, ki se je naučil slovenščine in predvsem narodnostno politiko Cerkve na Koroškem. Svoje mnenje o narodnostnih pravicah je zavrnil v zelo megleno trditve, da morajo biti v skladu s pravicami, ki jih narodnostim priznavajo v Evropi, obšel je odgovore o vindišarstvu in ni hotel odgovoriti, češ da »bi moral pogledati v svoj dnevnik«, na vprašanje, ali se je leta 1984 udeležil shoda brambovcev, na katerem naj bi baje izjavil, da bo Koroška res svobodna le ko bo povsem nemška. Pri nekaterih stvareh pa je bil tudi zelo jase: poudaril je, da ne more biti dialoga o zakonu o narodnostnih pravicah s tistimi, ki trdijo, da je sedanji avstrijski zakon v nasprotju s 7. členom državne pogodbe. Stranke naj bi bile po Haiderjevih besedah pripravljene na izboljšave zakona, kot možnost dialoga pa je postavil že omenjeni predpogoj.

Poleg že navedene izjave, da se čuti glavar vseh deželanov in torej tudi Slovencev, Jörg Haider ni sprejel nobene bistvene obveze za Slovence. Namignil je sicer na možnost uvedbe poskusnega dvojezičnega pouka na kmetijski šoli v Št. Rupertu, če bo za to dovolj prijavljenih, namignil je na možnost spremembe volilnega pravilnika, ki bi narodnosti omogočil izvolitev poslanca v deželni parlament, omenil možnost uradnih dvojezičnih proslav. V tem okviru je slovenske predstavnike uradno povabil, naj vstopijo v pripravljani odbor, ki pripravlja uradno proslavo plebis-cita, s katerim je bila pred 70. leti Koroška priključena Avstriji. Toda ta proslava bo šele čez leto dni, zakaj prej ne bi bilo mogoče uresničiti nekaj uvodnih drobec dvojezičnosti v uradnih proslavah, so silili v glavarja izpraševalci, ki niso hoteli nasesti provokaciji. Haider pa jih je, medtem ko je bilo v dvorani slišati žvižganje, zavrnil,

da deželna vlada pripravlja pač samo pomembne proslave in da se ne more zglubljati v vsakodnevne drobnarijeh. Dodal je tudi, da bi bila udeležba slovenskih predstavnikov v omenjenem odboru pomemben korak na poti dialoga z večino.

Če je bil pogovor s koroškim deželnim glavarjem Haiderjem z novinarskega vidika osrednji dogodek festivala, je bila pa prireditelj s kulturnega in narodnostnega vidika velik več kot samo srečanje z glavarjem. V štirih dneh so se v Modestovem in Mladinskem domu v Celovcu zvrstila srečanja in prireditve na različne teme, vendar z enim skupnim imenovalcem: vprašanje identitete, predvsem pa prihodnosti slovenskega naroda. K razpravi o tem vprašanju so prispevali mladi in starejši, Slovenci iz osrednje Slovenije, iz zamejstva in iz zdomstva. Prisotnost velikega števila mladih predvsem iz Slovenije pa je dokazala, kako je to vprašanje zlasti v Sloveniji občuteno in kako buren razplet dogodkov v matični domovini vpliva tudi na tiste dele narodnostnega telesa, ki živijo izven njenih meja, spodbuja samozpraševanje in tudi kritično razmišljanje o doslej prehojeni poti. Poslušalec je imel jasen vtis, da se mladi v tem razmišljanju in iskanju oddaljujejo od svojih očetov, da je njihov pogled uprt v sedanost in prihodnost in da zavračajo tiste spore in poglede, ki so v ne tako oddaljeni preteklosti povzročali precejšnjo razcepljenost in vplivajo tudi na sedanost. Toda v to smer gre sorazmerno majhno število mladih zlasti v zamejstvu, medtem ko je večina še ohlapna in neopredeljena. Vprašanje in iz-ziv, na katerega je opozoril tudi Mladinski kulturni festival, pa je, ali bodo mladi znali nadaljevati po avtonomni poti in pritegniti k sodelovanju tiste, ki so doslej stali ob strani.

VOJMRIR TAVČAR

TPPZ zmerom glasnik boja za pravico

Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič je novo sezono začel z lepo uspelim koncertom na Festivalu Unità v Pordenonu. Pevci so nastopili v dvorani Avditorija pred veliko množico s svojim programom "Revolucija in glasba", ki zajema partizanske in borbene pesmi različnih narodov, ki pa sloni predvsem na partizanskih pesmi, ki je v tistih težkih časih vodila in vzpodbujala k boju vse slovensko ljudstvo.

Prav petje slovenskih partizanskih in borbene pesmi je dalo pečat nastopu tržaškega zbora, katerega predsednik Igor Pavletič je navzočim spregovoril o nenehnem boju slovenske manjšine za dosego svojega globalnega zaščitnega zakona. »Med vami je še veliko takih«, je dejal, »ki so se v času vojne pridružili našemu boju in se skupno z nami borili proti nacifašizmu, a tudi zato, da bi bil naš narod enakopraven. Zato so takšna srečanja priložnost, da se bivši borci med seboj srečajo, da pa se tudi med ostalimi utrjuje bratstvo, ki je naša naroda že tedaj povezovalo.«

Recitator na večeru je bil Stane Rztresen, kot solisti pa so nastopili Rudi Mikež, Marino Eva in Igor Pavletič, ki so pod taktirko neumornega in temperamentnega pevovodje Oskarja Kljudra zapeli 18 pesmi. Koncert je še tisti večer posnela lokalna televizijska postaja, ki ga je na prireditvi tudi prikazala.

Naš partizanski zbor se odpravlja v soboto, 30. t. m., v Kočevje, kjer bo velika proslava ob 45-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda. Zbor bo poleg ostalega programa borbene in partizanskih pesmi, zapel še "Slovenski kremeniti", "Hej Slovanci" in "Naprej zastava slave".

N. L.

Kdaj avtocesta čez Karavanke?

CELOVEC — Vse kaže, da načrtovane karavanške avtoceste ne bodo izročili namenu že leta 1991, kakor je bilo prvotno predvideno. Domnevo velja pripisati izjavi koroškega deželnega glavarja Jörga Haiderja, ki je takoj po vladni seji danes teden pojasnil novinarjem, da se je deželna vlada postavila na stališče, da bi kazalo še enkrat razpisati delo za avtocesto na območju St. Niklasa. Vlada - je dejal deželni glavar Haider - računa s takšnimi ponudbami, ki bi upoštevale vse predpise tako na narovarstvenem področju kot na področju tehničnih značilnosti te prometne infrastrukture.

Finančni zakon 1990: 20 milijard lir za slovensko in italijansko manjšino

RIM, TRST — Tržaški parlamentarec Sergio Coloni (vodja zastopstva KD v proračunski komisiji poslanske zbornice) je seznanil deželnega odbornika FJK za finance Daria Rinaldija s tem, kaj naj bi bilo dokončnega v državnem finančnem zakonu 1990 glede Furlanije-Juljske krajine. Kljub znatnemu oklestenju sredstev v korist deželnih uprav - sporoča poslanec Coloni - bi morala ostati nespremenjena vsa že predvidena denarna nakazila naši deželi. Mednje sodijo:

- finančno kritje zakona o gospodarskem sodelovanju med obmejnimi območji - 450 milijard lir v 3 letih;

- izvrtnje predora skozi Monte Croce carnico - 90 milijard lir v 3 letih;

- pobude v korist slovenske manjšine v Italiji in italijanske etnične skupnosti v Istri in na Reki - 20 milijard lir v 3 letih;

- reforma Tržaškega eksperimentalnega geofizikalnega observatorija - 4 milijarde vsako leto.

Osnutek finančnega zakona 1990 potrjuje sredstva za izvajanje novih zakonskih predpisov o vojaških služnostih, ki jih je minuli teden odobrila poslanska zbornica in s katerimi Država ustrezno namenja 120 milijard lir v 3 letih.

Ob pregledu gornjih števil je odbornik Rinaldi izrazil zaskrbljenost

ker da finančni zakon okrnjuje kar za 4.000 milijard lir obseg sredstev, ki so namenjena Deželi FJK oziroma krajevnim ustanovam za leto 1990; to pa predvsem zato, ker zakon predvideva znatno omejitev priliva od davkov v deželah s posebnim statutom, torej tudi v naši. Dežela FJK, meni Rinaldi, se je že žrtvovala s tem, da je po izrednem dogovoru z Državo za letos skrčila na 4% načrtovano povišanje davčnega priliva, kar jo je stalo najmanj kakšnih 100 milijard lir. O vsem tem bo sicer govor na današnji konferenci Država-Dežele v Rimu, ki ji bo prisostvoval ministrski predsednik Andreotti in na kateri bo deželno vlado FJK zastopal njen predsednik Biasutti.

Deželni odbornik F. Saro o odnosih FJK-Madžarska

BUDIMPEŠTA — »Furlanija-Juljska krajina je zmerom pomenila "vrata Zahoda na Vzhod" in je tudi prva doumela važnost odnosov z vzhodnoevropskimi državami ter še posebno z Madžarsko, na katero jo veže že sama zgodovina.« To je poudaril deželni odbornik FJK za industrijo Ferruccio Saro na razgovorih s predstavnikoma madžarskih oblasti spriču množične udeležbe zlasti malih in srednjih industrijskih podjetij iz naše dežele na mednarodnem velesojmu v Budimpešti. Saro je naglasil, da bodo tekoče družbeno-gospodarske spremembe v "najnaprednejši vzhodnoevropski državi" še znatno raztegnile pahljačo področij, na katerih se bo dalo dodatno razvijati že itak utečeno sodelovanje na meddržavni ravni, posebno pa med "alpe-jadranskimi območji Madžarske" in Furlanijo-Juljsko krajino. Odbornik je navedel tehnološke prednosti naše dežele, njene multimodalne trgovsko-prometne značilnosti in pomen njene posredovalne vloge "na meji med načrtovano Združeno Evropo in Vzhodno Evropo", poleg tega pa izrecno podčrtal tudi vlogo, ki naj bi jo odigrala Madžarska kot "povezovalka med gospodarskimi interesi Furlanije-Juljske krajine in Sovjetske zveze".

V Pordenonu nov milijarder

PORDENON — V tobačni prodajalni v Ul. Cavallotti sredi Pordenona, ki jo približno leto dni upravlja 44-letni Francesco Polese s soprogo, je velikanski živčav. Francesco je namreč prodal stavni listek "AL 60646", s katerim je neznanec zadel v "črno": dobil bo nič manj kot 2 milijardi lir, ki mu ju je prigaral konjiček Nice Smile ob priliki 50. izvedbe velike nagrade Merano. Polese, ki sicer stanuje v Cordenonsu, je povedal novinarjem (in radnovednežem), da je zmagovalni listek prodal v prvem septembrskem tednu in da srečnež prav gotovo biva nekje tam blizu. Seveda si je tudi Polese "priigril" kakšen milijonček s prodajo listka. Na vprašanje, koliko, je časnikarjem odvrnil, da menda 5 ali 6 milijonov. »Vsekakor bolje kakor pa nič,« je še rekel.

Prepovedali prodajo vseh školjk

KOPER — Obalna veterinarska inšpektorica Neva Blažina-Sedmak je včeraj poslala vsem ribaricam, gostiščem in školjkarišcem odločbo o prepovedi prodaje in uporabe vseh vrst školjk. »Za ostale vrste školjk sicer ne vemo, da bi bile oporečne, vendar smo izdali prepoved tudi zanje iz preventivnih razlogov.« Sicer pa so včeraj kopski veterinarski inšpektorji prejeli telegram ljubljanskega Inštituta za biologijo, v katerem sporočajo, da so v užitnih klapavicah (pedočih) iz školjkariš v Strunjanu in pri Seči ugotovili prisotnost strupenih snovi DSP (Diarea Shellfish Poison) — gre za strup, ki povzroča driske, želodčne krče in bruhanje. To pomeni, da so školjke, ki so jih pregledovali, bile oporečne. Kljub temu inšpektorji z Obale ne vedo za noben primer zastrupitve s školjkami, kar pa ne pomeni, da tudi zastrupitev ni bilo. Včeraj so na ljubljanski Inštitut za biologijo znova poslali vzorce več vrst školjk. Pregledovali jih bodo približno vsakih pet dni (ali pogosteje, če potrebuje). Če bodo po treh preiskavah neoporečne, bodo prodajo školjk spet sprostiti. B. Š.

PONOVNA EMISIJA SEPTEMBER 89 CCT

Certificati di Credito del Tesoro — petletni

- CCT se lahko podpišejo pri okencih z avda Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.
- Obveznice so petletne in imajo enake finančne karakteristike kot tiste izdane 1. septembra in se nudijo občinstvu v podpis proti gotovini.
- Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6,65% bruto, zapade 1. 3. 1990.

- Obveznice se koristijo s 1. septembrom 1989 in je zato treba ob podpisu doplačati dozorele obresti.
- Naslednji kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev bruto plus premija. Ta znaša 0,50 točke.
- V primeru da se preseže znesek podpisanih efektov, bo povpraševanje porazdeljeno.
- CCT imajo široko tržišče in se po potrebi z lahkoto unovčijo.

V podpis od 2. do 4. oktobra

Emisijska cena	Rok	Efektivni letni donos bruto	neto
97,75%	5 let	14,43%	12,58%

Po podatkih za Trst
Največ denarja smo v septembru odšteli za obleko

Naše mesto je po nedokončenih podatkih občinske statistične službe v mesecu septembru glede na avgust doživelo splošni porast osnovnih življenjskih stroškov za 0,6 odstotka. To je hkrati najvišji odstotek porasta z ozirom na ostala štiri severnoitalijanska vzorčna mesta, ki so Bologna (z 0,4-odstotnim porastom), Milan (0,5), Turin (0,2) in Genova (0,5-odstotni porast). Glede na letno povprečje pa je septembrski porast dosegel v Trstu 7,3 odstotka, v Bologni in Milanu prav tako 7,3, v Turinu 6,7, medtem ko je bil najvišji v Genovi z 8,1 odstotka.

V Trstu so se septembra najbolj zvišali izdatki družin za obleko, in sicer za 0,8 odstotka. Za energijo in razne stroške smo porabili 0,6 odstotka več, medtem ko se je najmanj podražila hrana, in sicer za 0,4 odstotka. Izdatki za stanovanja so glede na avgust ostali nespremenjeni. Med letnimi indeksi pa je daleč najbolj poskočil tisti pri raznih izdatkih, kjer smo porabili za kar 8,3 odstotka več kot v lanskem septembru, kar pomeni, da smo izdali več za prevoz, za zdravje, za časopise in podobne, pač neobhodne stroške.

Obeta se vroča in polemična volilna kampanja
V Miljah enotna lista PSI-PSDI Tudi SSK se pripravlja na volitve

V Miljah bo jutri zapadel rok za predložitev kandidatnih list za predčasne občinske volitve, ki bodo 22. in 23. oktobra. Včeraj so enotno kandidatno listo s simbolom Craxijeve stranke predložili socialisti in socialdemokrati, na predložitev liste se pripravlja tudi Slovenska skupnost, precej odprtih vprašanj pri izbiri kandidatur pa se je pojavilo v vrstah Krščanske demokracije, ki je o tem razpravljala na sinočnjem zasedanju svojega pokrajinskega vodstva. V miljski občinski sekciji imajo še vedno večino morotejci, pokrajinsko strankino vodstvo pa je v rokah desnosredinske notranje večine, ki si očitno prizadeva, da bi na vrh kandidatne liste uvrstili pristaše nove večine in ne levice, ki ji marsikdo v KD očita, da je bila v pretekli mandati dobi premalo ostra do miljske uprave in do Liste Frausin. Bivši občinski odbornik Liste Frausin Soldini pa bo kandidiral z liberalci.

Volilni kartel PSI-PSDI odpirata nosilca liste socialist Rossini in socialdemokrat Derin, ostali kandidati, med katerimi je deset neodvisnih, pa so razporejeni po abecednem vrstnem redu. Na listi so med drugim oba sekcijka tajnika Fontanot in Di Candia, dosednji občinski svetovalec Ulcigrai

in kandidat slovenskega porekla Vladimir Svetina. Kandidate so predstavili tisku na včerajšnji tiskovni konferenci, ki sta se je udeležila tudi pokrajinska tajnika obeh strank Di Piazza in Perelli. Sekretarja sta poudarila, da se lista PSI-PSDI z nazivom »Socialistična enotnost« prizadeva za politično in upravno alternativo Listi Frausin. Perelli je poudaril, da je bila miljska komunistična uprava »falimentarna uprava«, kritičen pa je bil tudi do demokristjanov, katere je obtožil, da so v nekaterih ključnih trenutkih podprli odbor. Socialisti nasprotujejo »zgodovinskemu kompromisu« med KPI in KD, zelo oster do Liste Frausin pa je bil zlasti Rossini, po mnenju katerega, »Lista Frausin ne odgovarja niti več interesom KPI, kot dokazuje dejstvo, da je nosilec liste prvič nekomunist«.

Zaveznitvo PSI-PSDI se po Rossinijevem mnenju predstavlja kot edina resna alternativna sila KPI, medtem ko so miljski zeleni neverodostojni. Na včerajšnji tiskovni konferenci se tako socialisti kot socialdemokrati niso jasno izrekli, s katerimi silami hočejo praznaprav oblikovati alternativo Listi Frausin, kar bo po Rossinijevem mnenju mnogo odvisno od »ljudi, ki bodo izvoljeni v novo občinsko skup-

ščino«. Odločitev, da se kartel PSI-PSDI predstavi s socialističnim volilnim simbolom so spremljale nekatere polemike znotraj pokrajinskega vodstva PSDI, kjer so bili nekateri mnenja, da se mora zavezništvo predstaviti na glasovnici s simboloma obeh strank. Pri končni odločitvi se je osem članov pokrajinskega vodstva PSDI (med njimi tudi pokrajinski svetovalec Pertusi) vzdržalo glasovanja.

Slovenska skupnost se medtem prvič v zgodovini miljske občine pripravlja na predložitev kandidatne liste. Predsednik krajevnega Društva Slovencev Kiljan Ferluga, ki je bil sam dolgo let svetovalec Liste Frausin, je izrazil obžalovanje, da ni prišlo do sporazuma med komunisti in SSK, za katerega se je društvo po svojih močeh tudi prizadevalo. »Politične odgovornosti za nesporazum nosijo obe strani, nastradala pa bo žal predvsem tukajšnja slovenska manjšina«, nam je še povedal Ferluga, ki se je do zadnjega trenutka prizadeval za sporazum. Nosilec kandidatne liste SSK bo skoraj gotovo Danilo Šavron, strankino pokrajinsko tajništvo pa v zvezi s to afero napoveduje tiskovno konferenco, ki bo konec tedna v Trstu.

S. T.

Dežela končno zaščitila jezerca pri Orehu

Jezerca v dolini Oreha v miljski občini bodo v kratkem vendarle uradno zaščitena. Tako je včeraj sklenila deželna komisija za zaščito krajinskih in spomeniških znamenitosti, ki je končno sprejela zahtevo naravovarstvenikov (posebno Svetovnega sklada za naravo WWF), ki so se dolgo časa zvezemali, da bi to področje formalno zaščitili pred poplavo-cementa. Pristojna deželna komisija, ki ji predseduje odbornik za prostorsko načrtovanje Carbone, je istočasno zaščitila širše področje v miljski in v dolinski občini, ki je last Ustanove za upravljanje industrijske cone EZIT.

V preteklosti je prišlo večkrat do polemik med EZIT, naravovarstveniki in miljsko občino glede vprašanja industrializacije dolin Ospa in Oreha vse do državne meje. Miljska uprava je odobrila ustrezno urbanistično varianto, ki jo bo deželna uprava v kratkem dokočno ratificirala. Na Deželi so vsekakor mnenja, da bo treba v kratkem sporazumno z EZIT in s krajevnimi upravami izbrati in določiti površine za gradnjo industrijskih objektov, po drugi strani pa bo treba boljše izkoristiti zapuščene površine v tržaški industrijski coni, ki jih res ni malo.

Ustanovili nagrado »Trst za znanost«

V Trstu so ustanovili novo nagrado za znanstveno dejavnost. Imenuje se »Trst za znanost« (»Trieste per la scienza«), posvečena je pred nekaj leti preminulemu Nobelovemu nagrajencu za fiziko Alfredu Kastlerju, z njo pa nameravajo nagrajevati osebnosti, ki se bodo posebno izkazale v posredovanju znanstvenih vsebin mladim.

Za ustanovitev nagrade je dal pobudo tržaški odsek združenja mladih podjetnikov Junior Chamber Italiana, svoje pokroviteljstvo pa so dale malodane vse najpomembnejše oblasti in ustanove na deželni ravni, od Dežele Furlanije-Juljske krajine do Tržaške turistične ustanove. Predstavniki le-teh sedijo v častnem odboru nagrade »Trst za znanost«, njegov znanstveni odbor pa sestavljajo znanstveni časniki Angela, fizik Budinich, ustanovitelj in upravnik otroške knjižarne »Libreria dei ragazzi« v Milanu Denti, ravnatelj Inštituta in muzeja za zgodovino znanosti v Firencah Galluzzi, astronomka Hack in fizik Regge.

Kot rečeno, je nagrada posvečena Alfredu Kastlerju (1902-1984), Nobelovemu nagrajencu za fiziko v letu 1966. Ta francoski fizik je bil od leta 1971 do 1982 predsednik znanstvenega odbora Mednarodnega centra za teoretsko fiziko v Miramaru. Prvič bodo nagrado podelili 7. oktobra 1989.

V Gročani uspela prireditev in pohod čez odprto mejo
Lep praznik kulture in kmečkega dela

Bogati poljski pridelki v Gročani

Prav gotovo je tudi sončno vreme botrovalo lepemu uspehu letošnje druge razstave - sejma značilnih kmetijskih pridelkov Krasa, ki je v soboto in nedeljo bila v Gročani. Ugodno vreme pa ni bilo edini dejavnik za učinkovito postavitve tega kmetijskega praznika: v prvi vrsti gre namreč

pohvaliti dobro voljo in pripravljenost organizatorjev, predvsem vaščanov iz Drage, Gročane in s Peska ter odborov KD Krasno polje. Poleg le-teh je pri pripravah sodelovala uprava Občine Dolina, pokroviteljstvo pa je ponudila Kraška gorska skupnost.

Zanimivost druge izvedbe gročanskega praznika je ta, da so bili letos prisotni tudi razstavljalci - prodajalci iz drugih krajev dolinske občine. Tako so se dvodnevene razstave - sejma udeležili tudi Kmetijska zadruga, ki je postavila na ogled vrsto modernih strojev in drugih kmetijskih pripomočkov, prisotna sta bila tudi pridelovalca iz Doline, Vitjan in Tatjana Sancin, ki sta na svoji stojnici ponujala olivno olje, paradiznikovo mezo in informacije o nasadu aktinidije. V nedeljo pa je v Gročani razstavljal še Sergio Krajič iz Prebenega, ki se že nekaj let skupaj z ostalimi družinskimi člani bavi s kokošerejo in s predelovanjem bioorganskega gnojila iz dehidriranih kokošjih iztrebkov.

Zelo pestra in dobro predstavljena je bila tudi ponudba domačinov. Na stojnici KD Krasno polje so bili obiskovalcem na voljo pristni kmetijski pridelki. Poleg krompirja, korenja, čebule, česna, kislega in sladkega zelja, repe, fižola, jabolč, sliv, lešnikov, dišavnih zelišč in sveže povrtnine so bili naprodaj tudi domači marmelada, med in drugi čebelarški izdelki. Razstave - sejma se je tudi letos udeležil Dušan Schojer iz Drage, ki obrtniško izdeluje lesene žlice vseh oblik in velikosti. V kioskih pa so prodajali okusne domače poslastice, slaščice in izdelke Kraške mlekarne.

Tudi drugo razstavo - sejem je popestril ogled raznih kmetijskih objektov. Še posebno v nedeljo so si obiskovalci lahko ogledali hleva pri Antonu Petarosu in Ivanu Racmanu ter sodobno opremljene panje čebelarjev Vilme in Virginija Carbonija.

Prireditve je letos še dodatno ovrednotila pobuda dolinske občinske uprave, ki je ob tej priložnosti priredila dvodnevno odprto mejo. Poleg predstavnikov oblasti in raznih organizacij so se nad gročanskim Krasnim poljem sprehodili tudi številni obiskovalci. Pot pa jih je čez državno mejo med Italijo in Jugoslavijo popeljala vse do cerkvice Sv. Tomaža, v katero so še do predvojnega časa zahajali prebivalci teh zamejskih vasi in do sosednjega Vrhpolja.

Osrrednji del letošnje razstave - sejma v Gročani je bil nedeljski kulturni spored. Začel se je v zgodnjih popoldanskih urah z uradnim pozdravom Igorja Racmana, ki je o prireditvi spregovoril v imenu organizatorjev - KD Krasno polje ter vaških skupnosti iz Gročane, Drage in s Peska. Med drugim se je za finančno pomoč zahvalil tudi Tržaški hranilnici, bančnemu zavodu Banca Cattolica del Veneto, Hranilnici in posojilnici z Opčin in Tržaški kreditni banki. V imenu dolinske občinske uprave je nato pozdravil župan Edvin Švab. V svojem posegu je poudaril predvsem splošno vrednoto kraške zemlje, ki se ob takih pomembnih priložnostih združijo v izraz dela, prijateljstva, sožitja in miru. Župan Švab je ob koncu pozdravil tudi številne ugledne goste, od katerih se je večina že zjutraj udeležila sprehoda po odprti meji. Poleg predstavnikov italijanskih in jugoslovanskih obmejnih in varnostnih oblasti so bili prisotni predsednik Tržaške pokrajine Crozoli, predsednik KGS Pečnik, senator Spetič, predsednik in tajnik Kmečke zveze, Guštin in Bukavec, namestnik tržaškega prefekta Vergone, direktor tržaškega kmetijskega nadzorništva Fantina, deželni svetovalec Budin in predstavniki pobratene občine Sežana. Po dolinskem županu je občinstvo pozdravil predsednik KGS Marino Pečnik. Pohvalil je pobudo organizatorjev, izpostavil pomen ovrednotenja naravnega bogastva in poudaril važnost takih prireditev, ki oplenitijo značilnosti okolja. V imenu Kmečke zveze je spregovorila Silvana Petaros. V svojem pozdravnem nagovoru je izrazila tudi zahtevo po novem odnosu do poljedelstva, za katerega bi morale poskrbeti predvsem pristojne oblasti. Po uradnem delu je bil na vrsti zabavno glasbeni spored, za katerega so odlično poskrbeli godci na diatonično harmoniko od Domja ter boljinski "venderigli" Vanka in Tonca. Še posebej gre tu omeniti dolgoletno uspešno delo skupine Glas harmonike, ki se lahko ponaša z vrsto res obetavnih harmonikarjev, med katerimi so tudi trije svetovni prvaki, Zoran Lupinc, David Danieli in Davide Melon. Poleg domačih godcev se je v nedeljo predstavil tudi znani ljudski harmonikar David Franza iz Portoroža.

Po kulturnem sporedu, ki je bil res posebečno usklajen z značajem tega gročanskega kmetijskega praznika, je bil prav tako kot v soboto zvečer na vrsti ples. Po skupini Taimis je tokrat zaigral ansambel Happy day in tako veselo zaključil tudi letošnji prireditev požrtvovalnih prebivalcev Gročane, Drage in Peska. (dam)

V spomin na tragično umrlega domačina Jožeta Rapotca

Prebenežani položili venec v taborišču smrti

Prebenežani polagajo venec v Dachau

Čeprav nas od konca vojne ločujejo že obilna štiri desetletja, je NOB med našimi ljudmi vedno živa in to ne le med starejšo generacijo, ki je bila v našem boju aktivna, ampak tudi med mlajšimi generacijami, kar prihaja do izraza ob raznih prireditvah in pri delovanju raznih društev. Posebno velja to v slovenskih vaseh, kjer prebivalci negujejo grobove in spomenike padlim. In ni redko, da se prebivalci te ali one vasi podajo na obisk nacističnih taborišč ali grobov številnih naših ljudi, ki so tragično končali v nacističnih taboriščih. Tako so se odpravili na nekakšno »božjo pot« v taborišče Dachau Prebenežani, katerih kulturno društvo

nosi ime po domačinu Jožetu Rapotcu, ki je v tem kraju smrti umrl prve dni po koncu vojne. Letos praznujejo Prebenežani deseto obletnico poimenovanja društva po Jožetu Rapotcu. Junija meseca so to obletnico dostojno praznovali z lepo prireditvijo, v kateri so poleg obširnega kulturnega sporeda, pripravili tudi fotografsko razstavo vaških motivov, posebno pa fotografski prikaz delovanja društva od začetka do današnjih dni. Odborniki društva in vaščani na sploh so se pogovarjali in sklenili, da bi organizirali izlet v Dachau na grob svojega vaščana. In res, v soboto, 9. septembra, je ena tret-

jina vaščanov s sorodniki pokojnega Rapotca odpotovala s posebnim avtobusom v Dachau. Najprej so si Prebenežani ogledali zloglasno in eno najstarejših in najhujših taborišč v Nemčiji in pred spomenikom vsem padlim v tem kraju položili venec ter z enominutnim molkom in s pesmijo »Žrtvam« počastili spomin vseh, ki so tu darovali življenje za svobodo, mir in boljše bodočnost nas vseh. Od tu so se podali na pokopališče, kjer je pokopanih nešteto ljudi vseh narodnosti, ki so umrli takoj po osvoboditvi in med katerimi je tudi Jože Rapotec. V žalostni povorki z društvenim praporom in s slovensko zastavo na čelu, so odšli na kraj, kjer je siv kamen z napisom »Jože Rapotec«. Položili so venec z rdečimi trakovi z napisom »V hvaležen spomin KD Jože Rapotec«. Predsednik društva Boris Bandi je v kratkem nagovoru med drugim dejal: »Letos poteka petdeset let, odkar je zagrmel pošastni stroj druge svetovne vojne in eno od njegovih koles je bilo tudi to strahotno taborišče... Naša prisotnost tu je povezana s tragično usodo našega plemenitega vaščana Jožeta Rapotca, ki ga je naključje vrlo v ta kraj od koder ni več našel poti domov, v Prebeneg, kateremu je daroval vse najboljše moči. Zato čutimo veliko zadoščenje in končno tudi večji mir v sebi, ker smo se vendarle lahko poklonili njegovemu spominu prav tu, kjer je dočkal svobodo in je žal omahnil v trenutku, ko se je že morda veselil snidenja z domačimi in življenja v osvobojeni domovini. Svoj govor je Bandi zaključil z mislijo, da je Jože Rapotec umrl tu v Dachau, njegov duhovni lik pa živi v nas in z nami v

Prebenegu in nas sili k dobremu, k plemenitemu in k človekoljubnemu. Slava njegovemu spominu.« Potem so mladi člani, vsi domačini, zapeli v slovo pesmi "Žrtvam" in "Gozdnič je že zelen" in se tako poslovili od hrabrega vaščana, ki je daroval življenje za svoj narod, da bi užival svobodo in mir, ki mu jih usoda ni dala dočakati.

Naslednji dan, v nedeljo zjutraj so si Prebenežani ogledali stari del bavar-

skega glavnega mesta in Olimpijski park. Opoldne so že odpotovali v Salzburg, kjer jih je čakalo kosilo in še ogled centra tega zgodovinskega avstrijskega mesta. Z izletom so bili vsi zelo zadovoljni, škoda da je bilo premalo časa, da bi si ogledali bolj natančno ti dve zgodovinski zanimivi mesti, in škoda še, da se je šoferju avtobusa vsakokrat ko so se ustavili, zelo mudilo. (mm)

Včeraj končno dosegli sporazum z gradbenim podjetjem

Bratoma Debelis zajamčili ohranitev vrtnarije Proizvodnja zelenjave pa bo za sedaj prekinjena

Kronologija razlaščenja

Poštna uprava je pred kakimi štiri leti sklenila, da bo v tržaškem predmestju zgradila veliko središče za razdeljevanje pošte. Objekt bi stal 20 milijard lir in v njem bi delalo okrog 400 uslužbenecv, med njimi kakih 70 pismonoš. Središče naj bi zraslo v neposredni bližini nastajajočih hitrih cestnih povezav, saj pošto v zadnjih časih namesto vlakov vse bolj prevajajo tovornjaki. Poleg tega bi poštna uprava ob novem objektu zgradila tudi primernejšo garažo za svoja vozila.

Že od vsega začetka je bilo jasno, da nameravajo poštni center zgraditi na Kolonkovcu. Govorice o možnosti, da bi v ta namen razlastili zemljišča vrtnarjev Marčela in Giorgia Debelisa ter nekaterih njunih sosedov, pa so dobile konkretnije oblike 9. julija 1987, ko je tržaški podprefekt Ravalli podpisal odredbo, s katero je dovolil tehnikom vstop na zadevna zemljišča, da bi opravili meritve in geološko raziskali tla. Nameram poštne uprave so se takoj odločno postavili po robu lastniki zemljišč in drugi kolonkovski vrtnarji, Kmečka zveza ter razne družbene in politične organizacije, ki so se za ohranitev vrtnarstva na tem območju izrekle že v sedemdesetih letih, ko je prišlo do obsežnih in dramatičnih razlastitev za ljudske gradnje.

Kljub hitri in odločni reakciji pa so stvari šle naprej tako, kot so si jih zamislili poštni funkcionarji. Približno pol leta po prvih meritvah na terenu je tržaški prefekt z odlokom določil, da bo novi poštni center zrasel med Ul. Brigata Casale in Ul. Gravis, pri čemer bi bila hudo prizadeta vrtnarija Debelisov. Kljub raznim pomislekom je na to lokacijo končno pristala tudi Občina Trst: letošnjega februarja je občinski svet z večino glasov odobril varianto občinskega regulacijskega načrta, ki ukinja kmetijsko namembnost zadevnega območja. Na pritisk vrtnarjev, tržaških kmečkih organizacij in drugih, pa se je občinski odbor tedaj obvezal, da bo posredoval za to, da bi Debelisovi lahko kupili sosednje zemljišče, na katerem bi nadaljevali svojo dejavnost. Za tako rešitev se je kasneje izreкла tudi prefektura.

Lastniki zemljišč so skupno s Kmečko zvezo medtem vložili razne ugovore proti varianti regulacijskega načrta. Te ugovore je občinski odbor po nujnostnem postopku zavrnil, o njih pa se bo moral kmalu izreči še občinski svet. Nerazrešen je nadalje še drugostopenjski priziv, ki so ga vsi prizadeti vložili na Državni svet proti odloku o razlastitvi zemljišč.

Med pogajanjem na vrtnariji Debelisovih

(Foto Križmančič)

Kljub negibnosti Občine Trst in večine političnih sil, ki so se svojčas svečano obvezale, da si bodo prizadevale za ohranitev vrtnarije bratov Debelis na Kolonkovcu, se je vsa zadeva včeraj končno zasukala na bolje. Brata Debelis sta namreč prejela formalno zagotovilo od gradbenega podjetja Cividin, da jima bo to ohranilo rodovitno zemljo. Hkrati je podprefekt Marzurco obljubil, da se bo zavzel pri Skladu za Trst, da bi le-ta podprl vrtnarsko podjetje bratov Debelis in jima s finančnim prispevkom omogočil nakup sosednjega terena. Brata Debelis bosta kljub temu utrpela izgubo, saj »preseliti« vrtove ni od muh. Zemljišča Debelisovih so namreč nadvrse rodovitna, sosednje terene, kjer je sedaj avtoodpad in imajo torej čisto drugačnejše značilnosti, pa bo treba šele pripraviti na setev in na gojenje zelenjave. To bo prekinilo proizvodno kontinuiteto vrtnarije, ki je med najbolj uspešnimi v naši pokrajini, vendar je bila ta rešitev konec koncev edina možna.

Do takega razpleta je včeraj prišlo po dolgih pogajanjih, ki jih je v prvi

osebi vodil tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec. Zjutraj so se na vrtnariji Debelisovih namreč ponovno pojavili karabinjerji, ki so prišli kontrolirat, da Debelisovi ne bi delavcem podjetja Cividin onemogočili vstopa na razlašena zemljišča. V četrtek bo podjetje namreč začelo z gradbenimi deli, delavci pa so imeli nalogo, da ogradijo gradbišče. Debelisovi so se jim ponovno postavili po robu, saj jih podjetje Cividin med drugim ni niti obvestilo (kot bi sicer moralo storiti), da morajo z razlaščenega zemljišča odnesti svoje orodje. Delavci so se torej začasno umaknili, kmalu potem pa se je vodja gradbišča Bertorelle vrnil s Cividinovim odvetnikom Lunderjem, ki je bratoma Debelis dejal, da ima vsa potrebna dovoljenja, da se začne delati. Pristal pa je nato, da do 15. ure prekine delo. Na ta način je bratoma omogočil, da sta se ponovno pogovorila s Cividinom glede rodovitne zemlje, ki jo je gradbenik mislil ohraniti zase.

Med 11. in 15. uro so tako stekla mrzlična pogajanja, h katerim sta bistveno prispevala senator Stojan Spetič

in deželni odbornik ter podpredsednik Sklada za Trst Bojan Brezigar. Cividin je po dolgem oklevanju pristal na to, da bo Debelisovim ohranil rodovitno zemljo. Obvezal se je tudi, da jo bo v teku 15 dni sam odložil na teren, na katerem bi Debelisovi uredili novo njivo (kar predstavlja sicer zelo kratek rok, ker morajo Debelisovi šele skleniti pogodbo za nakup drugega zemljišča). Za to pa je zahteval, naj Debelisovi umaknejo priziv na Državni svet. Po drugi strani se je podprefekt Marzurco obvezal, da bo nadzoroval, ali bo Cividin izpolnil svojo obljubo, hkrati pa je ponovno izrazil prepričanje, da bo Sklad za Trst pripravljen priskočiti na pomoč tako cvetočemu podjetju. To je potrdil tudi sam podpredsednik Sklada Brezigar.

Lahko bi torej zaključili z reko »sreča v nesreči«, saj imajo Debelisovi kljub razlastitvi možnost, da ohranijo svojo vrtnarijo, pa čeprav jih bo to stalo ogromno odvečnega truda. To pa je bilo mogoče samo po zaslugi njihove osebne trme in prizadevanj Kmečke zveze, posameznih političnih predstavnikov, kot so Brezigar, Spetič, deželni odbornik Budin, a tudi predsednik Pokrajine Crozzoli in deželni odbornik Tersar, ki sta posegla pri Skladu za Trst. Občina Trst je po začetnih obljubah storila zelo malo ali nič.

Ostaja pa še vedno vprašanje, ali ni razlaščenje pravzaprav politično dejanje, ki po 60 letih - kot pravi Bukavec - uresničuje fašistične načrte o »etnični bonifikaciji tržaškega predmestja«. Poleg tega pa ostaja še pomembno ekološko vprašanje, ki ga naši upravitelji vseskozi zanemarijajo. Novo pošto središče ne bo oškodovalo samo cvetoče vrtnarije, pač pa bo prineslo novo - cementno in zračno - onesnaženje. Ko se vsa Evropa (in ne samo Avstrija) nagiba k temu, da privilegira železniške prevoze, ki so manj onesnažujoči, se v Italiji še vedno odločamo za prevoz s tovornjaki. Prav zaradi tega je bilo pošto središče treba zgraditi na Kolonkovcu...

B.G.

Protest zelenih na sinočnji seji občinskega sveta

Občina se za Kolonkovec sploh ni zganila

Svetovalec mestne zelene liste Paolo Ghersina je na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta počastil spomin - kot je sam izjavil - kmetije bratov Debelis s Kolonkovca, ki tvega propad zaradi neobčutljivosti pristojnih teles, posebno občinske uprave. Župan Ricchetti pa je Ghersini po nekaj minutah vzel besedo, češ da problematika ne sodi na dnevni red občinskega zasedanja. Predstavnik zelenih je vsekakor prinesel s sabo košaro radiča in zelenjave s Kolonkovca in te kmetijske dobrote ponudil kolegom, ki so imeli tako po njegovih besedah eno zadnjih priložnosti, da lahko pokusijo zelenjavo s tržaških vrtov.

Ghersina je predstavnikom upave in petstrankarske koalicije, ki jo podpira, kasneje podaril tudi avtomobilček, in sicer v znak hvaležnosti in priznanja, da so tudi tokrat, kot

dokazuje afera na Kolonkovcu, privilegirali cestne prevoze na škodo železnice. V mislih je imel lokacijo bodočega poštega središča na Kolonkovcu, ki bi ga po mnenju marsikaterega Tržačana mirne duše lahko zgradili v bližini železniške postaje, kjer ne manjka starih poslopj in tudi zapuščenih površin. Med vodilnimi politikami pa je očitno prevladala povsem drugačna logika, in sicer taka, ki postavlja v ospredje prevoze po cesti in poponoma zanemarija železnico. Negativne posledice, kot dokazujejo nedavni protesti in polemike ob prepovedi prehoda italijanskih tovornjakov skozi Avstrijo, pa so vsem na dlani: Občina Trst ni za sporazumno rešitev nove afere na Kolonkovcu storila prav ničesar, zato si po mnenju zelenih zasluži grajo in tudi ostro politično obsodbo. (st)

Prekinila se je pot Sava Spacala

Usoda je nanesla, da je prav tistega dne, ko smo se spominjali 50-letnice Freudove smrti, nepričakovano in mnogo prezgodaj umrl naš slovenski psihoanalitik dr. Savo Spacal. Smrt ga ni odvzela samo svojcem, prijateljem in pacientom, temveč vsej naši skupnosti in psihoanalizi, kateri je že od mladih let posvetil vse svoje energije.

Po maturi na klasičnem liceju v Trstu in po končanem študiju medicine v Ljubljani se je preselil v New York, kjer se je specializiral v psihiatriji in dopolnil psihoanalitični training. Začetno potrebo po tem, da bi si razširil življenjsko in strokovno obzorje, je po večletnem bivanju v Združenih državah Amerike, kjer so se mu ponujale vabljive poklicne možnosti, začela vse bolj preraščati želja po vrnitvi domov in po tem, da bi z nabranim znanjem in izkušnjami obogatil svoje domače okolje. Leta 1976 se je tako z družino vrnil v Trst, kjer je začel delati

kot psihoterapevt in psihoanalitik. Svoje znanstveno delo je razvijal v okviru Italijanskega psihoanalitičnega združenja, v katerega je bil vključen kot redni član, povrh pa je bil tudi redni član Mednarodne psihoanalitične zveze. Bil je med ustanovnimi člani Psihoanalitičnega centra za deželo Veneto, zadnja leta pa je bil tudi član uredništva specializirane revije »Rivista Italiana di Psicoanalisi«. Savo Spacal pa ni bil samo prodoren in občutljiv terapevt za številne paciente, ampak tudi nepogrešljiv analitik in strokovni mentor pri usposabljanju mnogih psihoterapevtov v naši deželi.

Zaradi svoje izjemno široke in poglobljene strokovne pripravljenosti na področju psihoanalize in sorodnih ved, zaradi velike sposobnosti analize kliničnih in znanstvenih del, zaradi redke sposobnosti povezovanja kliničnih izsledkov s teoretskim znanjem, in to z neoporečnim metodološkim pristopom, je Savo Spacal prišel v sam vrh italijanskih raziskovalcev s področja psihoanalize. Svoje začetne ameriške izkušnje, ki so se pretežno razpovedale v psihologiji, je obogatil s prispevki vseh važnejših psihoanalitičnih teorij in v zadnjih letih začel razvijati svoje izvirne raziskave o osnovnih mehanizmihi psihoanalitičnega procesa, s posebno pozornostjo za njegove epistemološke vidike.

Posebne omembe je vredna njegova precizna kritična predelava dela Edoarda Weissa (prvega tržaškega oziroma italijanskega psihoanalitika), v kateri je podčrtal daljnosežne intuicije svojega tržaškega predhodnika, ki so ostale nekako ob strani in nerazvite zaradi Weissovega skromnega in zaprtega značaja. V zadnjih letih je Spacal objavil vrsto strokovnih razprav o vlogi introspekcije in o odnosu med spoznavanjem sebe in spre-

membami psihične strukture. Prav letos poleti je na mednarodnem psihoanalitičnem kongresu v Rimu predstavljal nadaljnjo razpravo na to tematiko, ki bo zaradi svoje zanimivosti objavljena v prestižni ameriški publikaciji »Psychoanalytic Quarterly«. V kratkem bo izšla tudi druga knjiga »Trattato di psicoanalisi«, za katero je Spacal prispeval poglavje o obsesivnih nevrozah.

Zagnano in navdušeno delo na psihoanalitičnem področju ga ni prav nič oviralo, da ne bi pozorno in z vso občutljivostjo sledil naši manjšinski problematiki. Na tržaškem mednarodnem kongresu o zgodovinskem obračunu analize je pred nekaj leti zbudilo veliko pozornost dejstvo, da je pred svojim predavanjem (v katerem je mojstrsko opisal in opredelil ameriško psihoanalizo ega) začutil potrebo, da je udeležence pozdravil tudi v imenu Slovencev, ki so jih predstavniki krajevnih oblasti v svojih pozdravih - kot ponavadi - prezrli. Kljub veliki zaposlenosti je Spacal več let delal kot strokovni svetovalec pri slovenski sociopsihopedagoški službi tržaške KZE. Veliko pozornost je posvečal tudi težavam, s katerimi se srečuje razvoj psihoanalize v Jugoslaviji, in si prizadeval, tudi po sugestijah samega Musattija, da bi kot posrednik med Mednarodno psihoanalitično zvezo (kjer je imel vse več stikov in ugleda) in jugoslovanskimi strokovnjaki prispeval k ustvarjanju pogojev za ustanovitev jugoslovanske psihoanalitične zveze.

Te in še druge načrte je neusmiljeno prekinila prezgodnja smrt, vendar pa vse, kar je zasejal gotovo ne bo ostalo brez sledu, saj nam poleg vsega, kar je napisal in naučil, ostaja tudi vzgled njegovega neutrudljivega dela in njegovega premočnega lika znanstvenega delavca in terapevta.

Uspel tridnevni praznik grozdja

Tridnevni praznik grozdja, ki sta ga tudi letos ob zaključku sezone priredila Kulturno društvo Lonjer-Katinara ter Kolesarski klub Adria Resim, je odlično uspel, saj že dolgo ni bilo toliko obiskovalcev v tem kraju. Prireditelja sta poskrbela, da je bil program posebno v soboto in nedeljo pester. Tako so se osnovnošolci in srednješolci pomerili v slikarskem ex tempore, zvečer pa je bil ples s triom Bivša klapa. V nedeljo se je občinstvo navdušilo ob izredno kvalitetnem programu godbe od Sv. Barbare, ki je požela izredno odobravanje. Taismi so v večernih urah poskrbeli, da ni bilo nikomur dolgčas, vmes pa je bilo nagajevanje najboljših in najlepših špronov, ki jih je prispevalo 18 domačih vinogradnikov. Nagrajeni so bili Lovrenc Zerjul, Uci Glavina, Gigi Bisca in Berto Giacomini. (R. Pečar)

Obvestilo SSŠ

Sindikat slovenske šole sporoča študentkam, ki se ob delu izobražujejo na Pedagoški akademiji v Kopru, da se bodo predavanja 3. letnika pričela v petek, 29. septembra, (od 15. do 19. ure) in se nadaljevala v soboto, 30. septembra t. l., (od 8. do 12. ure) v domu učencev Heroj Tito v Kopru.

■ Mestna godba Giuseppe Verdi bo prihodnje nedeljo s slavnostnim koncertom v gledališču Verdi proslavila svojo 70-letnico. Pod vodstvom mojstra Lidiana Azzoparda bo izvajala dela Verdija, Mussorgskija, Puccinija, Orffa in Wagnerja.

Zapustil nas je naš dragi

Viljem Sirk

Pogreb bo jutri, 27. t. m., ob 13.30 iz tržiške mrtvašnice na kriško pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: žena Milka, hči Irma in sin Claudio z družinoma, brat, sestra in ostalo sorodstvo.

Namesto cvetja prispevajte v dobrodelne namene.

Križ, 26. septembra 1989

Sekcija KPI J. Verginella in odbor Ljudskega doma iz Križa se klanjata spominu tov. Viljema in izrekata svojcem iskreno sožalje.

Sekcija upokojencev CGIL iz Križa izreka družini Sirk iskreno sožalje ob izgubi tov. Viljema.

Hudo prizadeti zaradi nenadne in prerane izgube dragega in cenjenega prijatelja

dr. SAVA SPACALA

rednega člana italijanske in mednarodne psihoanalitične zveze ter člana uredništva revije Rivista italiana di Psicoanalisi

se ga prisrčno spominjajo kolegi Italijanske psihoanalitične zveze in Beneškega psihoanalitičnega centra ter izražajo svojcem svoje najgloblje sožalje

Diani, otrokom in vsej družini izrekata občuteno sožalje

Marta in Juju

Dijaki I., II. in III. razreda srednje šole Sv. Cirila in Metoda in njihovi starši izrekajo iskreno sožalje prof. Diani Spacal ob izgubi dragega moža.

Ravnatelj, učno in neučno osebje srednje šole Sv. Cirila in Metoda izrekajo globoko sožalje kolegici prof. Diani Spacal.

Ob boleči izgubi izrekata Borutu iskreno sožalje

Nataša in Ace

Ob prerani izgubi Sava Spacala izrekajo Diani iskreno sožalje

Elvira in Anton

Ob tragični smrti dr. Sava Spacala izražajo bratu Borutu in družini globoko sožalje

kolegi bolnice Santorio

Ob prerani smrti prijatelja dr. Sava Spacala izrekata globoko sožalje Diani, otrokom in vsem najbližjim

Gianni in Sonja

Osebe srednje šole S. Kosovel z Opčin izreka občuteno sožalje Diani, Bojani, Andreju in Tanji ob izgubi dragega moža in očeta.

Ob izgubi dragega očeta izrekajo iskreno sožalje Tanji in družini sošolke in sošolci I. A razreda Znanstvenega liceja.

Ob smrti Vilka Smotlaka izreka MPZ Valentin Vodnik iz Doline iskreno sožalje bratu Egidiju in svojcem.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
ABONMA 1989-90

Friedrich Schiller: SPLETKE IN LJUBEZEN, Marij Čuk: LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI, Tennessee Williams: TĚTOVIRANA ROŽA, Ivan Cankar: JAKOB RUDA, Natalia Ginzburg: INTERVJU, Paul Claudel: MARIJINO OZNANJENJE (MGL Ljubljana), Dušan Jovanovič: ZID, JEZERO (Drama SNG Ljubljana).
Dosedanji abonenti lahko obnovijo abonma do sobote, 30. t. m., od 10. do 14. ure po tel. 734265, pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.
Vpisovanje novih abonentov od 2. oktobra dalje.

SKD SLAVEC ORGANIZIRA V SOBOTO, 30. SEPTEMBRA, IN V NEDELJO, 1. OKTOBRA

95-letnico ustanovitve društva

na prireditvenem prostoru »Žrebčevo«

Program: v soboto ob 15. uri odprtje kioskov, od 19. ure dalje ples z ansamblom POMLAD.
V nedeljo ob 10. uri odprtje kioskov, ob 16. uri kulturni program z nastopom MPZ V. VODNIK, MePZ PRIMORSKO, otroške folklorne skupine TREBČE, MPZ F. VENTURINI, MePZ SLAVEC in pihalnega orkestra BREG. Od 19. ure dalje ples z ansamblom POMLAD.
Delovali bodo dobro založeni kioski z jedajo in pijačo.

gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1989/90 - Tržaški Teatro Stabile sporoča, da so v teku vpisovanja novih abonentov in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasaži Protiti.

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989/90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonentov.

Jutri, 27. t. m., ob 11.30 bo v Ul. Giustiniano 8 tiskovna konferenca, kjer bodo predstavili izredni koncert, ki bo 16. oktobra ob 21. uri v gledališču Verdi. Protagonist bo Simfonični orkester Bamberg s solistom violončelistom M. Rostropovičem.

Simfonična sezona 1989/90 - V četrtek, 28. t. m., ob 20.30 (red A) bo zaključni koncert ciklusa posvečenega Čajkovskemu. Dirigent Vasilij Sinaiskij, pianist Francois-Joel Thiollier.

Ponovitve v petek, 29., ob 20.30 (red B) in v soboto, 30. t. m., ob 18.00 (red S).
Vstopnice za vse tri koncerte so na razpolago od danes dalje pri blagajni gledališča.

koncerti

Evangelikičanska cerkev
Nocoj ob 20.30 bo na sporedu zadnji koncert ciklusa »Evropski glasbeni september«. Nastopila bosta duo Roger Low (violončelo) in Martha Nardi (klavir). Na sporedu Boccherini, Beethoven, Webern in Mendelssohn.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je na ogled antološka razstava arhitekta VIKTORJA SULČIČA.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - so na ogled akvareli MARJANA MIKLAJCA.

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

V galeriji Cartesius je do 28. t. m. odprta razstava šestih dunajskih grafikov.

V občinski galeriji je do 29. t. m. na ogled razstava slikarja CLAUDIA SIVINIJA.

V galeriji S. Michele je do 30. t. m. odprta razstava del FRANCA VALUSSIJA.

V galeriji Tribbio je do 13. oktobra odprta razstava slikarja LIVIA MOZINE.

V galeriji Tommaseo - Ul. del Monte 2/1 - je do 18. oktobra odprta antološka razstava slikarja LUCIANA CATTANIE.

šolske vesti

Godba na pihala iz Ricmanj obvešča, da bo potekalo vpisovanje novih gojencev in potrditev vpisa v glasbeno šolo za leto 1989/90 v Ricmanjih - Babna hiša - danes, 26. t. m., od 17. do 19. ure. Možen je vpis v razred trobil-pihal in tolkal ter v eksperimentalni vokalno-instrumentalni tečaj za otroke od 4. do 10. leta po sistemih Kodaly-Orff.

razna obvestila

Če ti je všeč lepo petje in rad krožiš po svetu, se nam pridruži! Sprejemamo vsak ponedeljek in četrtek v društvu v Ul. Cerreto 12 ob 20. uri. MPZ Milan Pertot.

KD Fran Venturini od Domja sporoča, da je moški pevski zbor že začel z rednimi vajami ob torkih in četrkih od 20. do 22. ure v prostorih centra Anton Ukmar-Miro pri Domju.

KD Fran Venturini od Domja sporoča, da bo prva vaja otroškega zbora v soboto, 30. t. m., ob 14.30 v prostorih centra Anton Ukmar-Miro pri Domju.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom
V ponedeljek, 2. oktobra 1989, se začne tečaj rekreativne telovadbe. Vpisovanje v četrtek, 28. t. m., od 16. do 18. ure.

Barkovljanska skupnost vabi vse, posebno pa noše, da se udeležijo procesije rožnovence Matere božje v nedeljo, 1. oktobra, po maši ob 8. ure.

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto, 12, vabi na praznik KARAMALOV v nedeljo, 1. oktobra. Poskrbljeno bo za domačo hrano, rujno kapljico in veselo razpoloženje. Začetek ob 15.30.

DSMO in zbor Jadran se pripravljata na dostojno proslavo 15-letnice svojega delovanja, predvideno za prvo polovico prihodnjega leta. V ta namen vabita vsaj po enega zastopnika vsake slovenske družine iz miljske občine na posvetovalni pogovor, ki bo v petek, 29. t. m., ob 20. uri v Slovenskem centru v Miljah, Ul. D'Annunzio 62.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, bo imel prvi sestanek v letošnji sezoni v soboto, 30. t. m., ob 18.30. Na sporedu bo družabno srečanje s plesom. Stare in nove članice bo odobor seznanil z letošnjim programom in novimi pobudami. Vabljeni!

Slovensko stalno gledališče - Baletna šola

Nova sezona baletne šole se prične v ponedeljek, 2. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure.

Sestanek s starši ter novimi in starimi gojenci bo v vadbenih prostorih Kulturnega doma istega dne ob 16. uri.

včeraj-danes

Danes, TOREK, 26. septembra 1989
DAMJAN

Sonce vzide ob 5.57 in zatone ob 17.56
- Dolžina dneva 11.59 - Luna vzide ob 2.12 in zatone ob 16.32.

Jutri, SREDA, 27. septembra 1989
RADOMIRA

PLIMOVANJE DANES: ob 01.22 najnižje -44 cm, ob 08.05 najvišje 41 cm, ob 14.09 najnižje -23 cm, ob 19.41 najvišje 28 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23 stopinj, zračni tlak 1018,7 mb ustaljen, veter 5 kilometrov na uro jugozahodnik, vlaga 70-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,7 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Matteo Valencic, Rita Guida, Alessia Rinaldi, Davide Rozze, Matias Tjaž Petkovsek.

UMRLI SO: 79-letni Umberto Venturoli, 77-letna Maria Cesar vd. Fon, 57-letni Armando Pavan, 46-letni Savo Spacal, 87-letna Amelia Ruprecht vd. Negrinin, 68-letni Achille Stalio, 66-letna Elvira Urbanet vd. Kakovich, 76-letna Maria Lacota por. Capellari, 77-letni Giuseppe Cavallari, 79-letna Fides Contento por. Petronio, 59-letni Argeo Marassi, 68-letna Anita Randi por. Brosolo, 81-letni Egone Breitner, 77-letna Anna Paoletti vd. Tedesco, 84-letna Angela Infanti vd. Bottecchia.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 25., do sobote, 30. septembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

NABREŽINA (tel. 200466), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NABREŽINA (tel. 200466), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NABREŽINA (tel. 200466), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

PRODAM lado niva letnik 1982 v odličnem stanju. Prevoženih 50.000 km, vedno v garaži, opremljena. Cena po dogovoru. Tel. 228201.

SLOVENSKA ustanova išče prostor-skladišče v okolici Trsta. Tel. na št. 577941 od 8. do 16. ure (razen sobote).

PRODAM zaboj čebulic narciz po ugodni ceni. Tel. na št. 281920 ob uri obedov.

ODDAJAM v najem dvosobna stanovanja v Metajni na Pagu blizu plaže. Tel. (003851) 429133 v večernih urah.

TRŽAŠKA družina išče stalno otroško negovalko z znanjem italijansčine za dve deklici (4 leta in 10 mesecev). Nudimo 800.000 lir mesečno, hrano in prenočišče ter en dan na teden prosto. Interesentke naj telefonirajo v torek od 9.30 do 12.30 na št. 040/631893.

ZAPOSLOVITEV v Milanu dobi inženir elektrotehnike z znanjem slovenskega jezika, za delo prodaje elektronskih komponentov v Jugoslaviji. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 GORICA, pod šifro »INZENIR«.

CASA DEL BAMBINO - Opčine, Narodna ul. 134, obvešča cenjene stranke in prijatelje, da bo otvoritev prenovljenih prostorov jutri, 27. t. m., od 15.30 dalje.

PRODAM samičko z rodovnikom šampionov pasne Straffortshire, izredno inteligentni in bojeviti psi ter ljubljeni otrok. Tel. 229289 (Bernarda).

MLADA gospa sprejme službo kot hišna pomočnica. Tel. (003867) 87121.

PRODAM fiat panda 45 letnik '81 v dobrem stanju. Tel. na št. 568509 v večernih urah.

NA OPČINAH iščemo prostor primeren za skladišče. Tel. 228390.

ZADNJA odkritja firme SHISEIDO za nego kože in las so v prodaji tudi na Opčinah »KOZMETIKA 90«.

G. SUSHMEL TRST

ŠWEDA

ELEKTRONSKE BLAGAJNE

VANDONI

TEHTNICE - REZALNI STROJI

Ul. S. Francesco 11
Tel. (040) 767884

menjalnica

25. 9. 1989

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1377.—	1365.—	Japonski jen	9,629	9,40
Nemška marka	722,500	720.—	Švicarski frank	832,300	830.—
Francoski frank	213,250	211.—	Avstrijski šiling	102,333	102.—
Holandski florint	640,400	637.—	Norveška krona	197,600	194,50
Belgijski frank	34,458	34.—	Švedska krona	212,080	210.—
Funt šterling	2213,450	2190.—	Portugalski eskudo	8,579	8,20
Irski šterling	1924,700	1900.—	Španska peseta	11,505	11,20
Danska krona	185,690	182,50	Avstralski dolar	1084,250	1040.—
Grška dragma	8,286	8.—	Jugoslov. dinar	—	0,03
Kanadski dolar	1167,300	1165.—	ECU	1496,050	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

informacije SIP uporabnikom
Plačilo telefonskega računa za 5. dvomesečje 1989

Opozarjamo abonentne, da je že zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za 5. dvomesečje 1989. Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših krajevnih sedežih. Na ta način se bodo izognili doplačilu zaradi zamude ali prekinitvi, kot predvidevajo zakonska določila. Račun lahko poravnajo na pošti ali na kateremkoli bančnem zavodu ter nato pokličejo št. 188 (brezplačno) in sporočijo podatke o vplačanem računu.

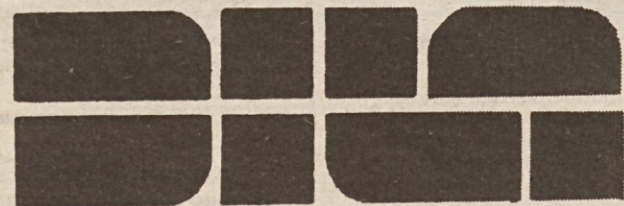
Važno opozorilo

Na telefonskem računu so na posebnem mestu razvidni zneski prejšnjih dvomesečij, v katerih ni bil poravnani račun.

GRUPPO IRI STET

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

IMPORT - EXPORT

MEDNARODNA DISTRIBUCIJA LESA IN LESNIH PROIZVODOV S. r. l.

34132 TRST - Ul. Ghenga 3 - Tel. (040) 62088/64310/64677
Tix 460442 DILATS - Fax (040) 362595 - P.I. in C.F. 00519540322

Občini primanjkuje osebja, da bi ugodila vsem prošnjam Premalo mest v otroških jasliah

V zadnjih letih se veliko govori o problemu upadanja števila rojstev, zaradi katerega se iz leta v leto čedalje bolj praznijo otroški vrtci, osnovne in tudi že srednje šole. V tej situaciji pa doživljamo v Gorici tudi paradoks, da je za otroške jasli dvakrat več interesentov, kot jih lahko sprejme ta občinska varstvena ustanova. Na problem je na sinočnji seji občinskega sveta opozorila komunistična svetovalka Liliana Ardit Ulian, ki je od pristojnega odbornika želela vedeti, v čem je krivda za nevdružno stanje glede otroških jasliah v Gorici. Dvoje jasliah v naši občini namreč sprejema približno 60 otrok, zdi pa se, da je vsaj še petdeset malčkov, ki bi jih starši radi dali v jasli, vendar jih ne sprejmejo zaradi pomanjkanja osebja. Svetovalka je želela vedeti, kje tičijo vzroki za zavrnitev tolikih prošenj in kaj namerava občinska uprava ukreniti, da bi zadostila upravičenim pričakovanjem številnih družin, kjer zaradi službenih obveznosti in drugih razlogov starši ne morejo ves dan skrbeti za otroke.

Odbornik za socialno oskrbo Flavio Culot je dejal, da so letos res prejel izredno veliko število prošenj za sprejem otrok v jasli in da vsem ne morejo ugoditi. Problem ni toliko prostorski, saj bi v dvoje delujočih jasliah na kak način lahko sprejeli tudi več otrok. Vprašanje zadeva predvsem razpoložljivost osebja, ki ga je danes komaj dovolj za sedanje število otrok. Pri delovni pogodbi je namreč prišlo do enačenja vzgojiteljic v jasliah z onimi, ki delujejo v otroških vrtcih in torej do skrajšanja njihovega delovnega urni-

ka. Potrebne bi torej bile nove zaposlitve, kar pa je nemogoče zaradi strogih omejitev pri zaposlovanju javnih uslužbencev, ki jih nalaga finančni zakon. Problem je torej odprt in bo najbrž ostal brez rešitve do konca šolskega leta.

V začetnem delu seje so posamezni svetovalci opozorili še na številna druga vprašanja (neurejenost ljudskega vrta, težave v občinskih otroških vrtcih, šolska poslopja, odprtje univerze, urejanje pločnikov in cest itd.). Med vsemi bi navedli vprašanje zelenega Fiorellija, ki je hotel vedeti, ali bomo letos imeli v Gorici gledališko in občinsko glasbeno sezono. Pri tem je namignil na možnost, da bi odbornik za kulturo Agati (KD) moral v kratkem ponovno odstopiti mesto republikancu Obizziju, ki ga je zapustil spomladi, ko so predstavniki PSDI in PRI izstopili iz večine. Sedaj kaže, da so težave premoščene in da bo PRI (najbrž tudi PSDI, ki pa o tem še ni zavzela uradnega stališča) ponovno dobila svoje mesto v odboru, čeprav bi KD raje kot kulturo odstopila kako drugo odborništvo. Mimo teh vprašanj, ki bodo dobila morda odgovor v pogovorih med strankami (Agati je vsekakor na seji izjavil, da je v skladu s dogovorom, da sprejme odborništvo začasno, pripravljen odstopiti) je letošnja kulturna sezona še odprt problem. Agati je sicer zagotovil, da pripravljajo redno gledališko sezono, glede glasbe pa še ocenjujejo razne možnosti in ponudbe. Želeli je, da bi pohiteli, saj so drugje (glej Tržič) sezone že lep čas pripravljene in je torej nevarnost, da bo občinstvo, ki si želi kulture, bežalo drugam.

Okrog štiristo udeležencev na pohodu Panoramica goriziana

Potekal je na območju Gorice in Nove Gorice

Na pobudo rajonskega sveta za Placuto in Svetogorski okraj ter v organizaciji društva Marathon, so v nedeljo dopoldne izvedli 6. pohod Panoramica goriziana. Udeležilo se ga je skoraj štiristo ljubiteljev pešhoje in teka. Med udeleženci so bile tudi organizirane skupine iz Avstrije in Koroške.

Start je bil na Kornu, cilj pa v Ulici Brolo, v nekdanjem zavodu Dante Alighieri.

Udeleženci so pretekli, oziroma prehodili 13 kilometrov dolgo progo, ki je potekala deloma tudi po jugoslovanskem ozemlju. Najbolj številna med skupinami je bila skupina ACLI iz Ronk, ki si je s 36 udeleženci zagotovila tudi posebno nagrado.

Na sliki: množica pred startom (foto Bumbaca)

Nad tristopetdeset vrst gob na tradicionalni razstavi

Okrog tristopetdeset vrst gob je bilo na ogled na tradicionalni razstavi, ki jo je pod pokroviteljstvom Občine pripravila Goriška gobarska družina na pokriti tržnici. Razstavo je odprl v nedeljo dopoldne odbornik Andrej Bratuž, na ogled pa je bila še včeraj do 14. ure.

Kljub nekoliko neobičajni sezoni - menda je temperatura prava, manjka pa primerna vlaga - so se člani gobarske družine in tudi številni amaterji zares potrudili in pripravili bogato razstavo, kjer so predstavili tudi redke primerke gob.

Nekoliko šibka je bila razstava gobanov (zaradi neprimernih klimatskih

pogojev) in štorovk. Za nadomestilo pa so si številni obiskovalci lahko ogledali celo košaro (ni pa bila naprodaj) redkih čudovitih jurčkov, nabranih neke na pobočjih Stare gore v Benečiji.

Pa še tole velja pripomniti: k uspehu razstave so pripomogli tudi prijatelji in sodelavci iz raznih krajev Slovenije in Koroške, saj številne razstavljene vrste gob prihajajo prav iz teh območij in so v naših krajih prava redkost. Torej sodelovanje med tremi deželami tudi med gobarji.

Na sliki: med nedeljskim obiskom razstave na tržnici (foto Bumbaca)

Do konca tedna tudi v Gorici policijska patrrola na konju

Marsikdo se je včeraj radovedno oziral po policistih na konjih, resnici na ljubo je bila v sedlu tudi mlada policistka, ki so se sprehajali po glavnih mestnih ulicah. Podobno se je dogajalo tudi v Vidmu, Pordenonu in Trstu, v skladu s sklepom Ministrstva za notranje zadeve, da se tudi s takimi zunanji manifestacijami opozori na zborovanje bivših pripadnikov policijskega zbora, ki bo ob koncu tedna v Vidmu in Camegliu pri Fojdi. Policaje na konju bomo na goriških ulicah srečevali še cel teden.

Ob prihodu policajev na konjih, je bilo treba rešiti tudi vprašanje hleva. V mestu zgloda, da ga ni, pa so primeren prostor za teden dni našli v konjušnici v Pevmi.

Ob tem velja zabeležiti tudi drugačno vest. Včeraj so policijski organi uvedli poostreno nadzorstvo pred šolami, avtobusno in železniško postajo in na nekaterih drugih ključnih točkah s ciljem preprečevanja širjenja mamil med dijaki. Gre za akcijo, ki je bila sprejeta v vsedravnem merilu. Službo bodo, so povedali včeraj na srečanju z novinarji na kvesturi, v prihodnjih dneh še okrepili in izboljšali. Tako naj bi uspeli primerno nadzorovati poleg šol ter avtobusne in železniške postaje zjutraj, ko se dijaki odpravljajo v šolo in popoldne, ko se vračajo domov, še nekaj območij, kjer prihaja občasno do večje koncentracije dijakov in kjer razpečevalci laže nastopajo.

V Gradežu kongres sindikatov kemične stroke zveze UIL

V Gradežu se danes pričinja štiridnevni kongres sindikatov UILCID in UILPEM, ki združujeta zaposlene v podjetjih kemične industrije. Kongresa sta vsedravnega značaja.

Zasedanje se bo odvijalo v kongresni dvorani. Danes ob 9. uri bodo opravili razne statutarne obveznosti, imenovali vrsto komisij in drugih kongresnih organov. Po uvodnem delu s pozdravi bo ob 10.30 na vrsti branje poročila generalnega tajnika UILCID Sandra Degnija. V popoldanskem delu se bo razvila razprava. Jutri, v sredo, bo uvodni del kongresa UILPEM s poročilom generalnega tajnika Roberta Pinoschija. Posebej velja opozoriti na okroglo mizo na temo Okolje in razvoj, ob 17.30.

Razprava se bo nadaljevala tudi v četrtek, ko bo imel poseg generalni tajnik zveze UIL Giorgio Benvenuto. Zaključek kongresov je napovedan za petek, 29. t. m.

Zasedanja se bodo poleg delegatov, udeležili številni predstavniki raznih ustanov in združenj ter tudi gosti iz tujine, med temi predsednik jugoslovanskih sindikatov.

Danes v Trstu Začetek izpitov za sprejem v tečaj za diplomatske vede

Znano je, da je Tržaška univerza ustanovila nekatere nove fakultete in posebne visoke šole, od katerih bodo nekatere imele svoj sedež v Gorici. Te visoke šole bodo svoj sedež imele v nekdanjem semenišču v Ulici Alviano.

Med temi je tudi štiriletni tečaj za mednarodne politične in diplomatske vede, ki bo v okviru fakultete za politične vede na tržaški univerzi. Na ta tečaj, ki je prvi te vrste v Italiji, bodo vsako leto pripustili sto študentov. V prvi letnik se jih je vpisalo 160. Zaradi tega bodo potrebni izločilni izpiti.

Danes bo na univerzi v Trstu pismena naloga v tistem jeziku (angleščini oziroma francoščini), ki so ga kandidati sami izbrali. Čez nekaj dni bodo ustni izpiti. Na izpitih bosta kot opazovalca dva visoka funkcionarja zunanega ministrstva, svetovalec Mochi Onori in ambasador Bacchetti.

Goričan v priporu - z nožem ranil bivšo ženo in prijatelja

Dogodek, ki se je pripetil v noči od petka na soboto bi prav gotovo s pridom uporabil Boccaccio za novo zgodbo. Žal pa ima zadeva poleg komičnosti, tudi drugačne posledice. Dve osebi sta bili ranjeni, sicer laže, 44-letni Romano Benedetti iz Gorice pa je v priporu in je bila proti njemu vložena ovadba zaradi poskusa dvojnega uboja. Odgovarjati pa bo moral še za nekatera druga dejanja, med drugim tudi zaradi vloma in tuje stanovanje.

Prizorišče: stanovanje v Ulici Furlani pri Sv. Ani. Razlogi, morda jeza, morda ljubosumje, ali kaj drugega, kar je doslej ostalo prikrito.

Čas dogajanja: sobota, okrog 2. ure zjutraj.

Po opisu dogodkov, ki so ga posredovali včeraj zjutraj na tiskovni konferenci na kvesturi, naj bi omenjeni

Romano Benedetti, ki sicer že dalj časa živi v Novi Gorici, prišel v stanovanje nekdanje žene, od katere je sicer ločen.

Ura obiska je bila sicer precej neobičajna, obisk pa najbrž ne ravno pričakovan. Bivša žena je bila menda v družbi prijatelja. Benedetti naj bi prišel v stanovanje ob najmanj primeren trenutku.

Kaj se je zatem dogajalo v stanovanju bomo morda izvedeli na kazenski obravnavi. Beseda je najbrž dala besedo, v precej nerodnem položaju za vse tri soudeležence ni povsem jasno, kako se je od nekod pojavil približno petnajst centimetrov dolg kuhinjski nož Zname pa so posledice: Benedetti je so v bolnišnici ugotovili rano na tilniku, njenemu prijatelju pa rano na levi strani prsnega koša. Oba bosta ozdravela v desetih dneh.

Zdi se, da se je prepričal kmalu zatem za silo polegel in da naj bi Benedetti takoj zatem celo nudil prvo pomoč ranjencema.

Zgodba pa je imela še drugi del, medtem ko bo tretji del, to je epilog seveda na sodišču.

Benedetti se je v stanovanju bivše žene vnovič oglašil v soboto sredi dopoldneva in tedaj je žena, najbrž iz previdnosti, obvestila policijo. Benedetti je so priprli in že v soboto prvič zaslišali na policiji.

Včeraj popoldne je bilo napovedano novo zaslišanje, tokrat pred sodnikom. Če ima dogodek dekameronski prizvok, kakor smo navedli v začetku, si

ob koncu dovolimo še zaključek v tem stilu. Pravzaprav ne gre za nikakršno avtorjevo domislico, ampak za resnico. Prijatelj bivše Benedettijeve žene je čil možakar, sicer nekoliko v letih, saj je menda star 83 let.

Pravijo, da je Tržačan in vdovec. (Dokaj slaba reklama za Goričane!)

Napadalca bo pred sodiščem zagovarjal odvetnik Livio Bernot, ki meni, da je ovadba, ki so jo vložili zaradi poskusa dvojnega uboja, neosnovana in da ima vrsto trdnih elementov za njeno izpodbijanje. Brez osnove je, po Bernotovem mnenju, tudi obtožnica zaradi vloma v stanovanje, kajti Benedetti naj bi imel na razpolago poleg ključa stanovanja, še ključ vhodnih vrat in garaže.

Ja, res neobičajna zgodba.

Motorni čoln nasedel

Na plitvini "Mula di Muggia" pred Gradežem je v nedeljo nekaj po 17. uri nasedel motorni čoln s štirimi osebami na krovu. Lastnik čolna, 43-letni Renzo Nadalutta iz Bračana, je uspel oddati znak za pomoč. Kmalu so na kraj pripluli štiri reševalni čolni, ki so vzeli na krov Nadaluttija in tri druge osebe, medtem ko so reševanje motornega čolna zaradi noči in nevarnosti megle opustili. Čoln je bil ob trčenju v sipino deloma poškodovan.

kino

Gorica

CORSO 17.00-22.00 "La mosca II - "Tremate". Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 "L'opera al nero". G. M. Volontè.

VITTORIA 17.30-22.00 "Transex". Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.30 »Begunca in punčka«. Ob 20.30 »Akcija terorizem«.

SVOBODA - Šempeter 20.30 »Deževni človek«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Pontoni - Bassi - Raštel, 52 tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Antonio - Ul. Romana, 147 tel. 40497.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Maria De Marco por. Comel iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 13.45 Dominik Cotič iz splošne bolnišnice v cerkev v Sovodnjah in na tamkajšnje pokopališče.

† Sporočamo, da je preminil naš
Dominik Cotič
star 65 let

Pogreb bo danes, v torek, 26. septembra, ob 14. uri z verskim obredom v župni cerkvi v Sovodnjah. Sprevod bo šel ob 13.45 iz mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici.

Svojni

Gorica, Sovodnje, 26. septembra 1989

Pogrebno podjetje Preschern

26. 9. 1986

26. 9. 1989

V teh treh letih trpljenja se te spojinjam z ljubeznijo in spoštovanjem

Slavko

žena Cvetka

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

Od 26. septembra do 7. oktobra bo v deželnem avditoriju v Gorici razstavljal svoje likovne izdelke

MARKO IVAN RUPNIK

Odprtje razstave v torek, 26. septembra, ob 19.30

Razstavo, ki je pod pokroviteljstvom Goriške občine, prireja Zveza ob 30-letnici ustanovitve.

Prijetna novost prikaz sovjetske mode

Veliko zanimanje za letošnji modni sejem

Goriški modni sejem Flash moda, ki je sicer v teh dneh na turneji po ostalih večjih centrih dežele, je že v prvih dveh dneh odprtja nakazal svoje odlike ter tudi pomanjkljivosti. Na eno izmed glavnih pozitivnih plati je že takoj opozorilo občinstvo, ki je v velikem številu sledilo sobotnim ter nedeljskim dogajanjem: očitno je zanimanje za takšne prireditve izjemno, istočasno pa je neizpodbitno, da je goriški sejem najpomembnejša tovrstna prireditev v deželi.

Ob tej središčni vlogi, ki so si jo organizatorji goriške Flash mode pridobili v relativno kratkem času, pa se je Sejemska ustanova že od vsega za-

četka usmerila k novogoriškim sosedom in tudi k ostalim članom delovne skupnosti Alpe Jadrane. Letos pa je poskrbela za atraktivno novost - za kratak prikaz mode »made in USSR«.

Kajpak je učinek takšnih vsestranskih prizadevanj na sejmu zelo zaznaven, vendar pa niso vse zamisli doobra izdelane. Tako je bilo tudi z letošnjim poudarjeno napovedanim sovjetskim sodelovanjem: na dveh nedeljskih defilejih se je namreč s svojimi pretežno poletnimi modeli predstavil mlad leningrajski stilist Mihail Kričevski. Prisotnost mladih sovjetskih gostov je bila prijetna poživitev celotne prireditve, vendar pa bi si sliko o

modni ustvarjalnosti v SZ iz tega prikaza težko ustvarili.

Nastop sovjetske ekipe, je bil skorajda bolj zanimiv kot primer zgovorne podpore novemu političnemu toku v SZ. Perestrojka, glasnost, demokracija in priljubljeni Gorbačov so našli mesto tudi na majicah, ki so jih mlade manekenke radoživo razkazovale.

Poleg te neobičajne ponudbe pa so se na goriškem sejmu v nedeljo in že tudi v soboto vseskozi odvijali manjši defileji, na katerih so trgovine in pa krojaški saloni prikazovali svoje modele.

Na teh prikazih je spet padla v oči osnovna kontradikcija goriškega sej-

ma: na njem namreč sodelujejo tako domači ustvarjalci ter obrtniki in pa trgovci, ki prodajajo izdelke svetovno uveljavljenih stilistov. Precej razumljivo je, da je težko primerjati produkcijo enih in drugih.

Poleg teh predstavitev izvedenih v strogem »flash« stilu pa smo zelo bežen vtis o prikazanih izdelkih dobili že na sobotnem gala večeru, ki ga je vodil Maurizio Costanzo. Večer, na katerem je bila moda sicer samo ena izmed gostij, pa zasluži posebno omembo iz dveh razlogov: prvič, ker je bila predstava predvsem po zaslugi učinkovitega Costanza vsekakor zanimiva, ter drugič, ker sodi v okvir ob-

robnih prireditev, ki so skorajda kvalitetnejše od osrednje.

Na tem področju so se organizatorji letos še posebej potrudili, čeprav se jim zaenkrat občinstvo še ni primerno oddolžilo. Naj tokrat omenimo samo zanimiv izbor reklamnih televizijskih spotov na temo »La moda ha fatto spot. Lo spot ha fatto moda«, ki si ga je malokdo ogledal. Večje zanimanje je požela kolekcija starih oblačil, ki ga je pripravil Pokrajinski muzej iz Maribora. Sicer pa je mogoče le prav, da je v centru pozornosti glavni predmet sejma - se pravi sodobna moda v interpretaciji deželnih ustvarjalcev ter trgovcev. (bip)

Podaljšan rok za vpis v nekatere tečaje SDZPI

Pri Slovenskem deželni zavodu za poklicno izobraževanje v Gorici se je včeraj začelo novo šolsko leto za dijake, ki obiskujejo dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za prodajalce. Tečaj je zasnovan kot prava šola, saj se pouk odvija vsak dopoldan od ponedeljka do petka in skozi celo šolsko leto, za skupnih tisoč učnih ur. Za tečaj je bilo letos veliko zanimanja, tako da so dijaki zasedli vseh razpoložljivih dvanajst mest. Povsem drugačno je, žal, bilo zanimanje za poklicni tečaj s kvalifikacijo za mizarje. Za ta obrtniški poklic ni veliko interesentov, pa čeprav je mizarstvo dejavnost, ki lahko nudi človeku možnost ustvarjalnega dela in dober zaslužek. Mizarski tečaj je tako odpadel.

Na splošno je obračun letošnjih vpisov dober, za nekatere tečaje pa ta obračun še ni dokončen, saj so vpisovanje podaljšali še za prihodnja dva tedna. To velja za tečaj za programerje elektronskih računalnikov, tečaj za operaterje v zunanji trgovini, izpopolnjevalni tečaj za strojepis in tečaj azuriranja za animatorje na družbeno-vzgojnem področju. Za vse te tečaje so doslej že zbrali precej prijav, imajo pa še prosta mesta. Kdor želi izpolniti svoje znanje na navedenih področjih, se lahko javi na sedežu SDZPI v Križni ulici 3 (tel. 81826) vsak delavnik razen sobote v dopoldanskih urah. Podaljšan rok za prijave poteče v petek, 6. oktobra.

Poleg navedenih prireja Zavod za poklicno izobraževanje letos še tečaj angleščine, tečaj azuriranja za fiskalno vodenje društev in nekomercialnih ustanov ter tečaj bančne tehnike. Nadaljevalni tečaj angleščine se bo predvidoma začel prve dni oktobra, saj so že izčrpali število razpoložljivih mest (interesentov je bilo celo preveč). Prav tako je že dovolj prijav tudi za tečaja za vodenje društev in bančno tehniko, ki se bosta najbrž začela v mesecu novembru, tako kot večina drugih tečajev, ki ne dosegajo prevelikega števila ur (30-40 ur tečaji azuriranja, 120 ur izpopolnjevalni tečaji). Izjema je le tečaj za programerje elektronskih računalnikov, ki traja nekoliko več (175 učnih ur). Zaradi tega nameravajo s tem tečajem pričeti čimprej, brž ko bodo zbrali zadostno število prijav.

Katoliški zgodovinarji skušajo odgovoriti na vprašanje Kdo je resnično bil škof Margotti

Še vedno sporna osebnost nadškofa Carla Margottija, ki je vodil goriško nadškofijo v najtemnejših letih fašizma in druge svetovne vojne, je bila predmet obravnave na konferenci, ki jo je prejšnje dni priredil Inštitut za družbeno in versko zgodovino. Margotti velja za škofa italijanstva in prisilne romanizacije prej njim (in kljub vsemu tudi kasneje) večplastne in večnarodne goriške cerkve, mnogi pa ga kratkoma označujejo kot škofa fašizma, kar je nedvomno tudi bil. Vendar raziskovalci si prizadevajo, da bi odkrili vse aspekte njegove osebnosti in dela, tako v goriškem obdobju kot tudi pred tem, ko je deloval v Rimu in v Istanbulu. Zahtevno študijo o vseh letih obdobjih Margottijevega življenja in dela pripravlja duhovnik Giuseppe Dal Pozzo, ki je tako kot nekdanji predstojnik goriške cerkve doma iz kraja Alfonsine v Romagni.

Dal Pozzo je na konferenci predstavil vrsto informacij o doslej obdelanih obdobjih Margottijevega življenja. Od rojstva v revni Romagni, kjer je kot otrok doživel skrajno revščino, do študentskih let v Bologni, ki so bila odločilna za njegovo intelektualno oblikovanje, je predavatelj prešel na funkcijo, ki jo je Margotti v 20. letih opravljal v Rimu v Komisiji za vzhodne cerkve. V začetku 30. let je šel v Istanbul kot dušni pastir vendar tudi z neuradnimi diplomatskimi funkcijami. Že v tem obdobju so opazne nekatere značilne vsebine njegovega delovanja, predvsem zagovarjanje italijanstva in centralistično vodenje cerkve, ki so potem označevali njegovo delo v Gorici. Sem je bil premeščen leta 1934. Okoliščine in ozadje te premestitve še niso povsem raziskani, kot tudi celotno Goriško obdobje, ki ga bo Dal Pozzo še moral proučiti.

Prof. Luigi Tavano je na konferenci obravnaval različne pristope zgodovinarjev do Margottija, probleme v zvezi z zgodovinskimi viri in nekatere pomembnejša vprašanja, na katera bodo morali raziskovalci še odgovoriti. Zanimanje za tega goriškega nadškofa je v letih precej nihalo. Spisi o njem so bili v petdesetih letih, torej kmalu po njegovi smrti, še akritično hagiografski. Sledilo je približno 15-letno obdobje molka z redkimi izjemami (nekaj namigov v spisih msgr. Klinca), v 70. letih pa so zgodovinarji spet začeli obravnavati Margottijev lik, vendar kritično. Predvsem velja to za slovenskega zgodovinarja Iva Juvančiča in za nekatere italijanske pisce, ki pa po Tavanovem mnenju gledajo na Margottija preveč enostransko in političnem in nacionalnem ključ.

Problematično je poglavje virov: v Vatikanu so dostopni dokumenti samo do leta 1921, v škofijskem arhivu pa so precejšnje vrzeli. Res je, da je nekaj dokumentov odnesla jugoslovanska vojska, je dejal Tavano, dognano pa je tudi, da so pred koncem vojne na škofiji sami uničili večino kočljivih dokumentov. Predavatelj je s tem v zvezi postavil tudi vprašanje, kje so danes Margottijevi dnevniki in spomini. Tako postavljeno vprašanje je izzvenelo kot namig, da jih še danes kdo skriva, ostalo pa je seveda brez odgovora. Ob tem, je zaključil Tavano, ostajajo odprta še številna druga vprašanja (okoliščine Margottijevega imenovanja za goriškega škofa, njegova pastoralna misel, vpliv na življenje goriške nadškofije in vztrajna a neuspešna prizadevanja po letu 45, da bi ga premestili drugam). Zgodovinarji bi morali načeti vse te probleme in skušati odgovoriti nanje, dokler so še razpoložljivi ti. živi viri.

Goriški gasilci so imeli v gosteh večjo skupino kolegov s Koroške

Goriški gasilci so te dni imeli v gosteh koroške kolege iz Gnesaua. Do prijateljskega obiska je prišlo v okviru prijateljskih stikov, ki jih goriški gasilci imajo tako z gasilci v naši deželi (prav v soboto je potekalo srečanje s kolegi, ki delujejo v Červinjanu), kot tudi v sosednih deželah. Doslej so imeli predvsem športna srečanja, tokrat pa je prvič prišlo do množičnejšega obiska (s Koroške se je pripeljalo v Gorico kakih petdeset gasilcev, v glavnem prostovoljcev).

Gostje so z godbo na čelu prišli na obisk v jutranjih urah. Najprej so si ogledali gasilski sedež v ulici Paolo Diacono in imeli razgovor z goriškimi kolegi. Sledil je obisk goriškega gradu, kjer jih je v imenu občinske uprave pozdravil odbornik za kulturo Agati. Sledil je ogled gradu in Marieschi-jeve slikarske razstave. Po kosilu so se gostje in gostiteljji odpeljali še na izlet v Brda, kjer se je prijetno srečanje nadaljevalo ob veselem razpoloženju.

Na sliki (foto Bumbaca) prizor z nedeljskega srečanja goriških in koroških gasilcev.

V četrtek v Fogarjevem avditoriju

V Gorici deželna konferenca o zaposlovanju prizadetih

Delo za prizadete. Utopija: do kdaj? Pod tem pomenljivim naslovom bo v četrtek potekala v Gorici deželna konferenca o problemih pri zaposlovanju prizadetih. Posvet prireja pokrajinsko odborništvu za socialne storitve v sodelovanju z deželnim ravateljstvom za socialno skrbstvo, Goriško KZE in Pokrajinskim konzorcijem za oskrbo in rehabilitacijo. Zasedanje bosta ob 9. uri v Fogarjevem avditoriju (Verdijev korzo 4) odprla deželna odbornika za zdravstvo Mario Brancati in za oskrbo Paolina Lamberti Mattioli. V teku celodnevnega zasedanja so predvideni posegi predstavnikov vseh ustanov in združenj, ki imajo karkoli opraviti s problematiko zaposlovanja prizadetih, vključno s predstavniki sindikatov in delodajalcev.

V središču razprave bo problem zakonskih posegov, ki naj bi jih izvedli na deželni ravni za izboljšanje današnjega stanja na tem področju. Pred sprejetjem novih zakonov pa je koristno, da se o tako obširnem družbenem vprašanju izrečejo vsi subjekti, ki lahko s svojimi izkušnjami in gledanji

prispevajo k oblikovanju čim boljših rešitev. Zaključki četrtkove konferen- ce naj bi tako postali izhodišče za zakonske ukrepe, ki bi pomagali prizadetim osebam pri reševanju težkega problema kot je navadno iskanje zaposlitve.

Posvet se bo kot rečeno začel ob 9. uri. Uvodno poročilo bo imel prof. Luigi Gandini s tržaške univerze. Poročila in posegi se bodo nadaljevala dopoldne in popoldne. Zaključna razprava je predvidena ob 17.30. Posvet bo vodil ravnatelj pri deželnem odborništvu za socialno skrbstvo dr. Elio Palmieri.

■ Inštitut za družbeno in versko zgodovino prireja od petka, 6. do nedelje, 8. oktobra, kulturni izlet v Graz. Izletniki si bodo ogledali najbolj značilne kulturne spomenike glavnega mesta avstrijske Štajerske, njegove muzeje in grad ter park plemiške družine Eggenberg. Prijave sprejemajo v tajništvo Inštituta, Ul. Seminario 7, tel. 535055.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir - v SFRJ številka 6.000 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojeenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglasi 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

primorski dnevnik

26. septembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Clan Italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Kljub neuspehu pariške konference o bodočnosti Kambodže

Vietnamska vojska zaključuje svoj umik po 11 letih neuspešne okupacije Kambodže

Vietnamska generala ne skrivata zadovoljstva, da bosta čez nekaj ur spet na domačih tleh (Telefoto AP)

BANGKOK — Pred bivšo kraljevo palačo na glavnem phnompenškem trgu je večitisočglava množica prisostvovala slovesnosti ob umiku zadnjih vietnamskih vojakov iz Kambodže. Predsednik Heng Samrin se je zahvalil »vietnamskim prostovoljcem, da so rešili Kambodžo pred terorjem Pol Potovega režima«.

Po ulicah Phnom Penha se je vila neskončna kolona vietnamskih vojaških vozil. Po besedah brigadnega generala Kieu Anh Lana, ki vodi umik, bodo zadnje vietnamske enote prestopile mejo že v današnjih jutranjih urah. Istočasno so včeraj iz pristanišča Kompong izpluli vietnamski desantni čolni, da bi po reki Mekong dosegli vietnamsko ozemlje.

Če so izjave in vietnamske obveze iskrene, se bo danes končala enajstletna vietnamska okupacija Kambodže. Vietnamci so namreč vdrli v Kambodžo za božič leta 1978, uradno da bi strogljavili krvoločni Pol Potov režim, v bistvu pa so skušali uresničiti svoje sanje o veliki indokinetajski federaciji, ki naj bi jo vodil kot regionalna velesila prav Vietnam. Pol Potov režim so res zrušili, svet seznanili z njegovimi grozodejstvi, svojih regionalno-imperialističnih težej pa niso uspeli uresničiti. Proti njim se niso borili samo

Pol Potovi rdeči Khmeri, nastala je namreč široka protivietnamska kampučijska fronta, v kateri so bili tudi pristaši bivšega princa Sihanuka in še drugi dve nacionalistični organizaciji.

V enajstletni vojni je Vietnam izgubil 25 tisoč vojakov, več kot 55 tisoč pa jih je bilo ranjenih, gverile pa mu ni uspelo zadušiti. Vseeno pa mu je uspelo utrditi provietnamski režim Henga Samrina, tako da ima danes precejšnjo ljudsko podporo. Težke izgube in brezizhodni položaj so ob podobnem sovjetskem umiku iz Afganistana tudi Hanoi prepričale, da je odhod najboljša rešitev. Kljub neuspehu avgustovske konference v Parizu so se Vietnamci začeli 21. septembra umikati.

Tajski vojaški krogi pa ne verjamejo, da bodo Vietnamci res umaknili vse svoje vojake. Številni so si baje že oblekli uniforme kambodžijske redne vojske, Vietnam pa je številna območja, kjer je Pol Pot skoraj v celoti likvidiral prebivalstvo, naselil z vietnamski kolonisti.

Položaj je torej vse prej kot jasen. Provietnamski Samrinov režim je pripravljen na pogajanja tako s Sihanukom kot z obema nacionalističnima skupinama, pod nobenim pogojem pa se noče pogajati z rdečimi Khmeri.

Glemp spremenil stališče o karmeličankah v Auschwitzu

VARŠAVA — Poljski cerkveni poglavar, kardinal Glemp je v zvezi s škandalom karmeličanskega samostana v Auschwitzu storil precejšen korak nazaj in je končno pristal, da v skladu z dogovorom med Židi in katoliki iz leta 1987, samostan preselijo drugam.

To je Glemp povedal na včerajšnjem pogovoru z nekaterimi ameriški novinarji v Varšavi. O zapletih s samostanom je Glemp dejal, »da ne on ne poljska Cerkev nista vedela, kakšen pomen ima za Žide koncentracijsko taborišče v Auschwitzu.« K spremembi Glempovega stališča je najbrž prispevala tudi nedavna izjava Vatikana, ki je podprl sporazum o preselitvi samostana, kot pa je povedal sam kardinal, naj bi stališče o karmeličankah dokončno spremenil na nedavnem obisku v Veliki Britaniji, kjer se je srečal tudi z londonskimi Židi.

Na Sardiniji včeraj ubili tri brate Zelo verjetno gre za maščevanje

NUORO — Včeraj zjutraj so v kraju Sa è Bustiane Serra, približno 20 kilometrov od Nuora, karabinjerji odkrili trupla treh bratov Coccone, ki so tam skrbeli za neko ovčjo čredo. Gre za 27-letnega Luigija, 31-letnega Ciriaca in 33-letnega Nicolòja Cocconeja, ki so bili doma iz kraja Orune na področju Nuora. Vsi trije so zaradi manjših kaznivih dejanj že imeli opravka z zakonom, bili pa so tudi nečaki 49-letnega Carmelina Cocconeja, ki je trenutno zaprt v zaporu v Traniju, kjer prestaja 17-letno zaporno kazen zaradi 10 poskusov umora in večkratnega sodelovanja v oboženi tolpi.

Ime Carmelina Cocconeja je bilo večkrat povezano tudi z ugrabitvami nekaterih oseb, poleg tega pa naj bi bil tudi eden od pripadnikov sardske skupine Rdečih brigad. V njegovi ovčji staji so decembra leta 1979 ubili dva zlikovca na begu in ranili nekega kape-

tana karabinjerjev, pozornost javnosti pa je Carmelino Coccone vzbudil spet 5. februarja 1987, ko je med obiskom pri svoji materi v Oruneju skušal pobegniti karabinjerjem. Toda beg se mu ni posrečil, saj si je pri skoku s strehe zlomil nogo, tako da karabinjerji, ki so ga spremljali, niso imeli nobenih težav pri lovu na pobelega zapornika.

Kot so pokazali prvi izsledki preiskave, naj bi morilci postavili bratom Coccone zasedo že ob 6.45 zjutraj, ko so se trije pastirji s fiatom duna odpravili proti področjem, kjer so imeli svoje črede. Morilci naj bi bili najmanj trije, svoje žrtve pa naj bi pričakali ob ozki cesti, ki vodi proti pašnikom. Proti avtomobilu naj bi sprožili nekaj rafalov, tako da so bili bratje Coccone na mestu mrtvi.

Glede na način, kako so bili bratje ubiti, preiskovalci menijo, da je šlo za maščevanje.

Zlikovci so namreč potem ko so preresetali avtomobil, ki je zapeljal s ceste in se prevrnil, izstrelili tudi nekaj strelcev v obraz vsakega od bratov Coccone in jih tako popolnoma iznakazili. To pa naj bi bil po mnenju policistov in karabinjerjev tudi »zaščitni znak«, ki naj bi dokazoval, da je bila nad tremi pastirji izvršena obsodba zaradi njihovega sodelovanja v eni izmed kriminalnih aktivnosti, ki so povezane s kmetijsko in pastirsko dejavnostjo. Velja še omeniti, da je bil Nicolò Coccone pred dvema letoma že lažje ranjen v neki podobni zasedi na tem področju.

Preiskovalci pa posebno pozornost posvečajo tudi dejstvu, da so se ovčje staje bratov Coccone nahajale na področju, ki je bilo v preteklosti že večkrat prizorišče najrazličnejših kriminalnih dejanj, po mnenju preiskovalcev pa naj bi tod mimo vodila pot številne še ne odkrite ugrabitelje.

Thatcherjeva zahteva izsleditev morilcev

LONDON — Britanski preiskovalci so včeraj odpotovali na Korziko, kjer letuje Denis Johnson, ki je baje videl atentatorje na glasbeno šolo kraljevih mornariških strelcev v Dealu. Denis Johnson je namreč lastnik manjše hiše v neposredni bližini glasbene šole. Pred dnevi je dal svojo hišo v najem trem »turistom« z izrazitim irskim naglasom. Trojica je hišo zapustila šest dni pred atentatom.

Za preiskovalce je trojica sumljiva, saj v Johnsonovi hiši niso našli nobene prstne odtisa, kar pomeni, da so hišo tako temeljito in »profesionalno« očistili, da niso niti policijski izvedenci našli najmanjše sledi o »treh neznancah«.

V Deal je včeraj prispela predsednica britanske vlade Thatcherjeva, ki je v bolnišnici obiskala enajst ranjencev in si ogledala ruševine glasbene šole. Thatcherjeva ni skoparila z obsodbami in z ogorčenjem. Zanj so teroristi

Irske republikanske armade navadni morilci, ki jih je treba za vsako ceno izslediti in zgljedno kaznovati.

Nihče seveda ne omenja, da je ta glasbena šola navsezadnje vojašnica, ki so jo ob groznih irskih teroristov nezadostno zavarovali. Kot vedno v takih primerih bodo krivce za tako malomarnost izsledili in kaznovali, ne da bi o tem bila seznanjena širša javnost. Britanska tajnoobveščevalna služba je namreč pred atentatom opozorila odgovorne, da lahko v Kentu pričakujejo okrepljeno teroristično dejavnost Irske republikanske armade. Thatcherjeva pa je včeraj vseeno poudarila, da bodo morali revidirati vse dosedanje varnostne sisteme v vojaških objektih in strukturah.

Na sliki (telefoto AP): ruševine vojaške glasbene šole, kjer je izgubilo življenje 10 godbenikov, 11 pa jih je bilo ranjenih

1. OKTOBER 89

B T P

Buoni del Tesoro Poliennali

● BTP so štiritletne obveznice s koriščanjem 1. oktobra 1989 in zapadlostjo 1. oktobra 1993.

● Obveznice dajejo letno **12,50%** bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● Privatni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih **27. septembra do 13.30.**

● BTP bodo dodeljeni po **marginalnem sistemu** (asta marginale); rezervirajo se po ceni, ki je lahko 97,20% ali višja. Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisu.

● Dodeljene obveznice je treba poravnati **2. oktobra** po ceni, ki jo je določila dražba, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.

● BTP imajo široko tržišče in se po potrebi z lahkoto unovčijo.

Rok rezervacije za občinstvo: do 27. septembra

Izklicna cena dražbe

Rok

Letni donos izklicne cene

bruto

neto

97,20%

4 leta

13,88%

12,11%

B T P